

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 † Ministeri Harald Hellström
- 2 Voikankosken uusi säännöstelypato otettu käyttöön
- 5 Vanhus väistyy
- 6 Dipl.ins. Henrik Olander: Kymin paperitehtaan uusi saven ja alunan käsittelylaitos
- 9 Kaksi palkittua
- 10 Voikan jäteliemi autoilla Kymintehtaan haihduttamoon
- 12 39 nuorta ammattimiestä suoritti työteknillisen kurssin
- 14 Dipl.ins. Jaakko Lautjärvi: Valurautaiset viemäriputket Högforsin uusin tuote
- 16 Högforsin komea liesivanhus ruukin museon kokoelmiin
- 17 Suomen Valimomiesten Liiton vuosikongressi Karkkilassa
- 17 Kodinhoitokurssi puolen vuosisadan takaa
- 18 Muistoja Karjalan mailta — eritoten Läskelästä
- 20 Eläkeläisten kevätjuhlat
- 22 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 24 Merkkipäiviä
- 32 Manan majoille

Tehtaanlääkäri: Kesäajan sairauksista

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSIHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Autonkuljettaja Torsti Borg ja hänen komea 'maantiejunansa' Voikan selluloosatehtaan kuorimon vieressä jäteliemilastia ottamassa

Toukokuun 12 päivänä Voikan uusi säännöstelypato otettiin käyttöön ja koski muutti suuresti ulkonäköään. Vanhat pitkittäispadot joutuivat virkaheitoiksi ja ne tullaankin lähitulevaisuudessa purkamaan. Voikan vanhan tasavirtavoimalaitoksen purkaminen on aloitettu ja suuren vesivoimalaitoksen laajennuksen valmistelutyöt pantu käyntiin.

Kymin paperitehdas on saanut uuden saven ja alunan käsittelylaitoksen, joka on rakennettu muutama vuosi sitten valmistuneen kaoliinivaraston yhteyteen.

Lukumääräisesti aloitteita tehtiin Kuusankosken tehtailla viime vuonna vähänlaisesti, mutta niiden joukossa oli kaksi erinomaista 'keksintöä', joista ja joiden tekijöistä kerrotaan tässä numerossa.

Kymintehtaan haihduttamo saa nykyisin käsiteltäväkseen myös Voikan

selluloosatehtaan jäteliemen. Kuljetus suoritetaan suurilla säiliöautoilla.

Työteknillisiä kursseja on ammattikoulussa pidetty jo kolmena lukuvuotena. Huhtikuun lopussa päättyneillä kursseilla sai 39 nuorta ammattimiestä kurssitodistuksen.

Högforsin tehtaalla on alettu valmistaa valurautaisia viemäriputkia ja sitä varten on perustettu uusi osasto: keskisäilytysosasto. Tehtaalle on onnistuttu saamaan vanha liesi, jollaisia alettiin valmistaa vuosisadan vaihteen tienoilla. Erinomainen löytö tulevaa ruukin museota ajatellen.

Puoli vuosisataa yhtiötä palvellut konttoristi Onni Sistonen Kuopion metsäkonttorista muistelee, miten ennen Läskelässä elettiin ja toimittiin.

Tehtaanlääkäri antaa lukijoille varteenotettavia ohjeita kesäajan sairauksien varalle.

Ministeri Harald Hellström

Toukokuun 4 päivänä kuoli Kymin Osakeyhtiön hallituksen jäsen, ministeri Harald Magnus Hellström 83 vuoden ikäisenä.

Ministeri Harald Hellström oli syntynyt Porissa 2. 11. 1877. Tultuaan ylioppilaaksi v. 1897 hän alkoi opiskella lakitiedettä suorittaen oikeustutkinnon v. 1900, ylemmän hallintotutkinnon v. 1907 ja lakitieteen kandidaattitutkinnon v. 1927. Varatuomarin arvon hän sai v. 1903 ja lakitieteen lisensiaatin arvon v. 1948. Aluksi hän palveli virkamiehenä senaatissa, toimi sitten Pohjoismaiden Osakepankin Turun haarakonttorin apulaisjohtajana ja asianajajana pääkaupungissa. Maamme saavutettua itsenäisyyden hän astui ulkoasiainministeriön palvelukseen toimien diplomaattialalla neljänneksivuosisadan ajan, aluksi toimistopäällikkönä, sitten lähetystösihteerinä Pariisissa, Prahassa,

Haagissa ja Genevessä sekä jatkosodan aikana pääkonsulina Oslossa. V. 1939 hän oli ulkoasiainministeriön juriidisen osaston päällikkönä hoitaen myös presidentin kanslian päällikkyyttä. Erikoislähettilääksi ja täysivaltaiseksi ministeriksi hänet nimitettiin v. 1933.

Ministeri Hellström oli useiden valtion komiteoiden jäsen ja edusti Suomea erinäisissä kansainvälisissä konferensseissa. Hänelle uskottiin myös monia muita vaativia luottamustoimia. Niinpä hän oli Sigrid Juseliuksen säätiön hallituksen jäsen v:sta 1930 ja puheenjohtaja v:sta 1946. Hän oli myös mukana teollisuuselämässä. Yhtiömme hallitukseen hänet valittiin v. 1952.

Ministeri Hellström tunnettiin hienokäytöksenä ja arvovaltaisena vanhan polven edustajana, jonka periaatteisiin kuului ehdottoman oikeamielisyyden noudattaminen.

Voikankosken uusi säännöstely- pato otettu käyttöön

Lehdessämme on useaan otteeseen kerrottu Voikankosken uuden säännöstelypadon rakentamisesta. Työ on ollut rakennustehtävänä mielenkiintoinen ja vielä kerran on ihmiskäsi päättänyt muuttaa Voikankosken muotoa. Nytemmin tämä on jo tapahtunutkin, sillä toukokuun 12 päivänä klo 16 uusi pato otettiin käyttöön.

Työt jatkuivat kuumeisella kii-reellä aivan 'H-hetken' alkamiseen saakka. Keskimäinen kolmesta

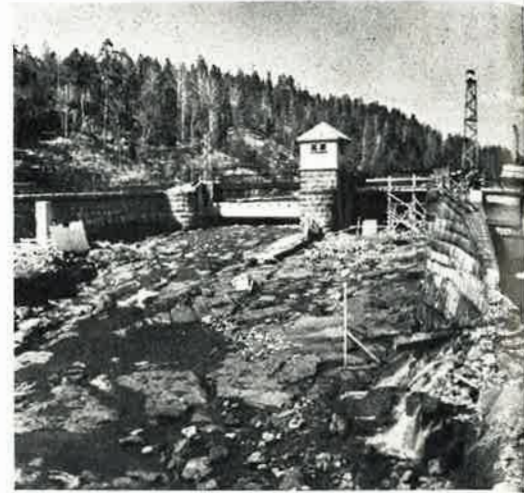
Voikankosken karu koskenpohja kuvattuna muutamaa päivää ennen veden alle joutumistaan

Vieressä vas. lukien:

Uittokourun teräksistä nielua maalataan
H-hetki on koittanut ja valssipato nousee

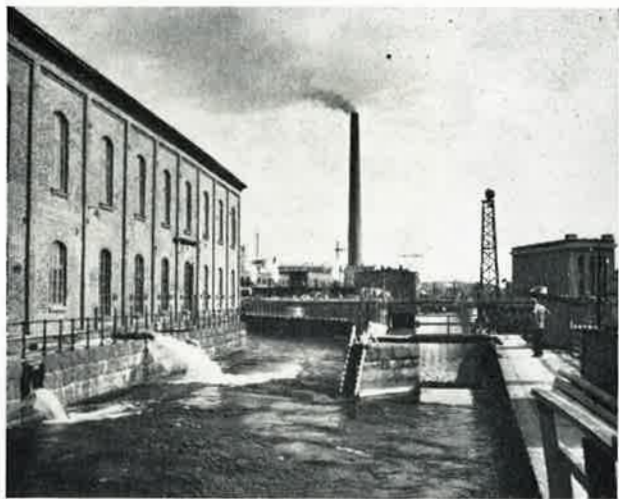
Hymyillen heittää vesivahti
Taavi Eriksson jäähyväiset vanhalle
säännöstelypadolle

Tuttu koskinäkymä ja
vedensäännöstely nähtiin
viimeisen kerran

säännöstelyluukusta, jonka kynnyksen valu on vielä kesken, samoin kuin nippu-uittokanava erotettiin tiiviillä työpadoilla koskesta. Sen sijaan ensimmäinen ja kolmas säännöstelyluukku saivat aloittaa tehtävänsä ja niiden rakennustelineet purettiin. Nosturin avulla kiskaittiin viimeiset telineet nurin ja nostettiin kuiville. Vanhojen patojen halkeamista oli jo virrannut vettä uuden padon eteen, joten uoman pohjalle oli muodostunut matala lammikko, mutta tämä ei vähentänyt kosken äärelle kokoontuneen runsaan katsojajoukon jännitystä. Kenties sitten hieman petyttiinkin, kun odotettu hetki koitti. Veden syöksyminen ei tapahtunut äkkinäisellä luonnonmullistusta muistutta-

Nyttemmin patomuurit ovat jääneet virattomiksi ja odottavat purkamistaan

valla tavalla, vaan kesysti — täysin rauhanomaisesti.

Vanhan patorakennelman selluloo-satehtaan kohdalla olevaa valssipatoa avattiin ja Kymijoen vesi alkoi iloisesti ja tasaisesti kohisten virrata kosken rotkoon. Väliin laskuaukkoa suurennettiin, väliin taas pienennettiin. Ei voinut välttää mielikuvalta, että ihminen säätelee tekniikkansa ja laitteittensa avulla tämän aikanaan ärhäkän kosken vesimasoja niinkuin haluaa.

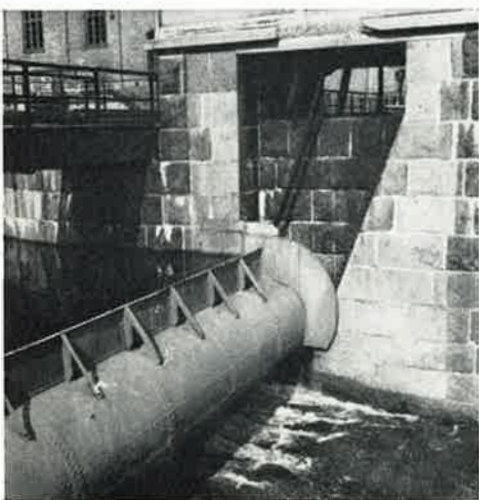
Vesi alkoi vähitellen nousta ja ensipettymyksestä huolimatta uusi koskinäkymä alkoi saada vaikuttavuutta. Jykevä säännöstelypato sulki vedeltä tien ja veden pinta kohosi yhä ylemmäksi, kunnes se oli samalla tasolla vesivoimalaitoksen ja

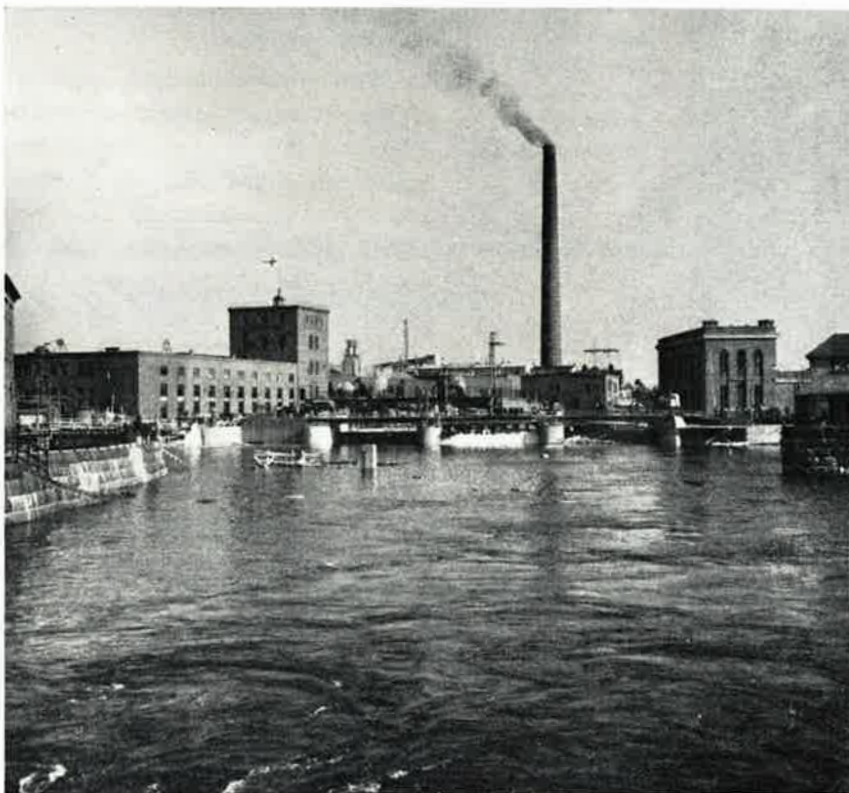
puuhiomon vesikanavien pinnan kanssa. Vanhat pitkät patomuurit olivat menettäneet merkityksensä, joskin ne yhä seisovat paikallaan purkutuomion täytäntöönpanoa odottamassa. Jotakin Voikankosken tähänastisesta mahtavuudesta meni saman tien, mutta pian silmä tottuu tähän uuteen koskikuvaan, jolla varmaan tulee olemaan oma kauneusarvonsa.

Varsinaiset harjannostajaisjuhlat pidettiin seuraavana päivänä. Koska työt jatkuvat kolmessa vuorossa, tarvittiin myös kolmet harjakaiset. Kukin vuoro lopetti työnsä tuntia aikaisemmin ja kokoontui Voikan keskusruokalaan pitopöytien ääreen. Varsinainen ohjelma oli keskitetty aamupäivävuoron harjannostajais-

juhlaan, jossa nähtiin lukuisa joukko kutsuvieraita.

Kymin rakennusosaston päällikkö Unto Viherlaiho lausui läsnäolijat tervetulleiksi. Harjannostajaispuheen piti yhtiön sähkövoimapäällikkö Cyrill von Graevenitz. Hän mainitsi padon rakentamisen edistyneen suunnitelmien mukaisesti, ja vaikka pato ei olekaan lopullisesti valmis, se on voinut juuri kevätulvan kynnyksellä aloittaa veden-säännöstelytehtävänsä. Puhuja kertoi sitten Voikan tehtaiden kehityksestä ja kosken asteittaisesta valtaamisesta ja selosti niitä syitä, mitkä johtivat tämän uuden padon rakentamiseen. Padonrakennustyöt aloitettiin lokakuun alussa 1958. Padon rakentaminen otettiin kiireisesti ohjelmaan silloin vallinneen vaikean työttömyystilanteen helpottamiseksi. Myöhemmin työtilanteen parannuttua työmaasta on tullut normaali työkohte, jota on viety eteenpäin ammattityövoimalla. Näin vaativan työn suorittamiseen onkin tarvittu päteviä ja kokeneita rakentajia. Työstä on huolehtinut Kymin rakennusosasto yhtiön rakennuspäällikön Sven-Åke Lemströmin johdolla. Vastaavana insinöörinä on ollut rakennuspäällikkö Viherlaiho, työpäällikkönä dipl.ins. K. Rautiainen ja valvovana mestarina yllirakennusmestari E. Nenonen. Kuluneen tal-

6.600 m³ sekä kalliota 1.400 m³ ja 16 tonnin kantavia työsiltoja rakennettu 160 metrin pituudelta. Padossa on kolme segmenttiluukkuja, kukin 13 m × 4,75 m. Padon läpäisykyky on 800 m³ sekunnissa. Uittokourusta menee vettä 5 m³ sekunnissa ja sen teho on 20.000 puuta tunnissa.

Lopuksi puhuja esitti yhtiön puolesta parhaat kiitokset padon suunnittelijalle Oy Vesirakentajalle, lujuslaskelmat suorittaneelle Insinööritoimisto Pöysälle, työnjohdolle, työntekijöille ja kaikille, jotka tavalla tai toisella ovat olleet mukana tässä vaativassa rakennustyössä. Puhuja toivoi, että se hyvä ja luottamuksellinen henki, mikä työmaalla on alusta lähtien vallinnut, tulisi jatkumaan, sillä rakennustyöt tulevat kestäämään vielä parin vuoden ajan.

Kosken uoma on täyttynyt ja maisema muuttunut toisennäköiseksi

ven aikana on työntekijöiden luku noussut n. 120:een.

Puhuja valaisi myös muutamin numeroin patorakennuksen mittavuutta. Puutavaraa on tarvittu 520 standarttia, betonia 8.600 m³ ja siihen käytetty sementtiä 2.500 tonnia, betoniterästä käytetty 254 tonnia, patoalueelta poistettu maamassoja

Harjannostajaisjuhlan puhujia: Yhtiön sähkövoimapäällikkö Cyrill von Craevenitz pitämässä puhetta ja yllirakennusmestari E. Nenonen muistelemassa tämänkertaista ja aikaisempia koskityömailta

Kirvesmies Tauno Kotiranta esitti työntekijöiden kiitokset Hänen vieressään ins. K. Ketomaa (vas.) ja yhtiön rakennuspäällikkö Sven-Åke Lemström

Kutsuvieraiden kiitokset esitti Oy Vesirakentajan toimitusjohtaja, insinööri K. Ketomaa. Yllirakennusmestari E. Nenonen muisteli puheessaan aikaisemmin täällä suoritettuja koskenperkauksia ja voimalaitostyömailta ja totesi, että joukossa on useita sellaisia rakentajia, jotka ovat olleet mukana neljälläkin tällaisella työmaalla. Työntekijöiden kiitokset esitti kirvesmiesten etumies Tauno Kotiranta.

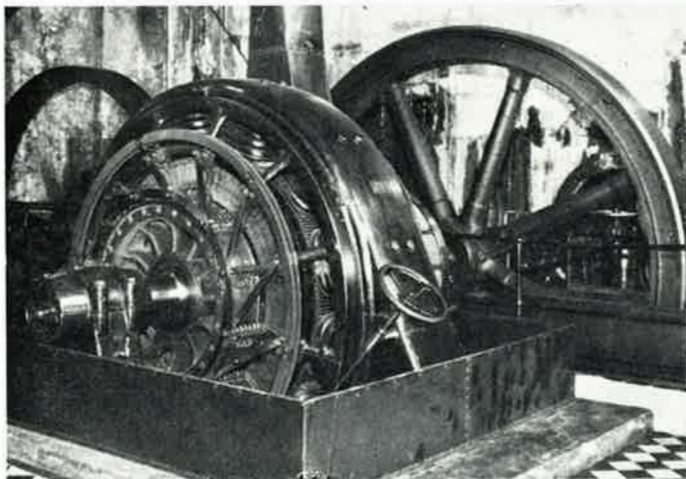

Vanhus väistyy

Vanhojen patomuurien lisäksi puretaan Voikankoskesta vanha tasavirtavoimalaitos, joka sijaitsee kosken länsirannalla suuren vesivoimalaitoksen vieressä aivan kuin sen kainalossa. Tämä on viimeinen Voikan tehtaan neljästä tasavirta-asemasta, joten sen purkaminen merkitsee erään vaiheen päättymistä tehtaan voimataloudessa. Nyt purettavan voimalaitoksen vieressä sijaitsi aikanaan toinenkin, jonka perustukset ovat yhä näkyvissä. Muut tasavirta-asemat olivat kosken itärannalla.

Purkutuomion saaneen voimalaitoksen koneet pysäytettiin kesäkuun 1 päivänä ja siten vuodesta 1907 uskollisesti työskennellyt vanhus

Yli puoli vuosisataa palvellut Voikan vanha tasavirtavoimalaitos puretaan

päästettiin lepoon. Voimalaitoksessa oli kolme koneistoa. Turpiinit olivat Francis-mallia, kaksi vanhinta Voithin ja Tampellan sekä kolmas ruotsalaisen Hansen & Co:n valmistama. Generaattoreista oli kaksi AEG:n, kumpikin teholtaan 300 kW ja nuorin Nya Förenade Elektriska Ab:n valmistama, teholtaan 500 kW. Voimalaitoksen 'asiakkaina' olivat vanhat paperikoneet.

Voimalaitoksen purkamistyöt ovat jo täydessä käynnissä. Samanaikaisesti on suuren vesivoimalaitoksen

Yksi voimalaitoksen kolmesta generaattorista komeine vauhtipyörineen

Hyvin pelaa loppuun saakka, tuumii käyttöpäivystäjä Tauno Ruhanen

ja rannan välillä ryhdytty suuri-suuntaisiin rakennustöihin. Vesivoimalaitosta tullaan nimittäin laajentamaan yhdellä koneyksiköllä ja tämän johdosta tullaan suorittamaan louhintatöitä, jotka eräin kohdin ulottuvat nykyisestä uoman pohjasta aina 16 metrin syvyyteen. Rakennusta laajennetaan rantaan päin. Rakennustyöt suorittaa Kymin rakennusosasto.

Dipl.ins. Henrik Olander:

Kymin paperitehtaan uusi saven ja alunan käsittelylaitos

Kuituaineen ohella sisältyy savi eli kaoliini tärkeänä raaka-aineena useimpiin Kymin paperitehtaan tuotteisiin. Erityisesti painopapereissa sillä on suuri merkitys laadun kannalta. Tuotannon kasvaessa ja laatuvaatimusten noustessa on saven käyttö vuosien mittaan jatkuvasti

lisääntynyt. Keskimääräinen vuorokautinen kulutus on nykyään noin 40 tonnia ja toisinaan voi saven tarve nousta jopa 60 tonniin vuorokaudessa.

Saven lisäys kuitumassan joukkoon tapahtuu lietteen muodossa, joten kuiva savi on ensin sekoitet-

Uusi saven ja alunan käsittelylaitos on rakennettu savivaraston yhteyteen

tava veteen. Kulutuksen jatkuva lisääntyminen teki tehtaan liimakeittion yhteydessä sijainneet vanhat sekoittimet riittämättömiksi. Yli 40 vuoden ajan palvelleina ne olivat myös jo käyneet vanhanaikaisiksi ja epätarkoituksenmukaisiksi. Niinpä päädyttiin uuden nykyaikaisen laitoksen rakentamiseen v. 1956 valmistuneen savivaraston yhteyteen. Tähän laitokseen sijoitettiin myös alunaliuoksen valmistus, joka aikaisemmin niin ikään suoritettiin paperitehtaan liimakeittiossa. Uusi savi- ja alunalaitos valmistui viime vuoden lopussa ja otettiin vuodenvaihteessa käyttöön. Vanhojen laitteiden tultua poistetuiksi vapautui liimakeittiossa tilaa sinne aikanaan sijoitettaville muille laitteille. Niin ikään voitiin purkaa varastolta tehtaalle johtanut kapearaide, jota pitkin savi aikaisemmin tuotiin vauuissa. Vanhan kuljetusmuodon on nyt korvannut valmiin savilietteen pumppaaminen tehtaalle.

Trukki siirtää varaston puolella saven hydraulisiin nostokauhoihin, joista savi joutuu sekoitusastioihin

Uusi laitos merkitsee vanhaan käsittelyyn verrattuna pitkälle vietyä koneellistamista ja automatisointia sekä savea että alun osalta. Savenkäsittelylaitteisiin kuuluu kaksi 9 m^3 :n vesisäiliötä, kaksi öljypumpun avulla toimivaa hydraulista nostokauhaa, kaksi 10 m^3 :n sekoitusastia, kuusi täryseulaa ja kaksi 15 m^3 :n välisäiliötä valmista lietettä varten sekä tarpeelliset pumput.

Valmistuksen eri vaiheet ovat lyhyesti seuraavat. Automaattisesti täyttyvä vesisäiliö tyhjenetään sekoitusastiaan, johon savi sen jälkeen lisätään nostokauhan avulla. Nosto-

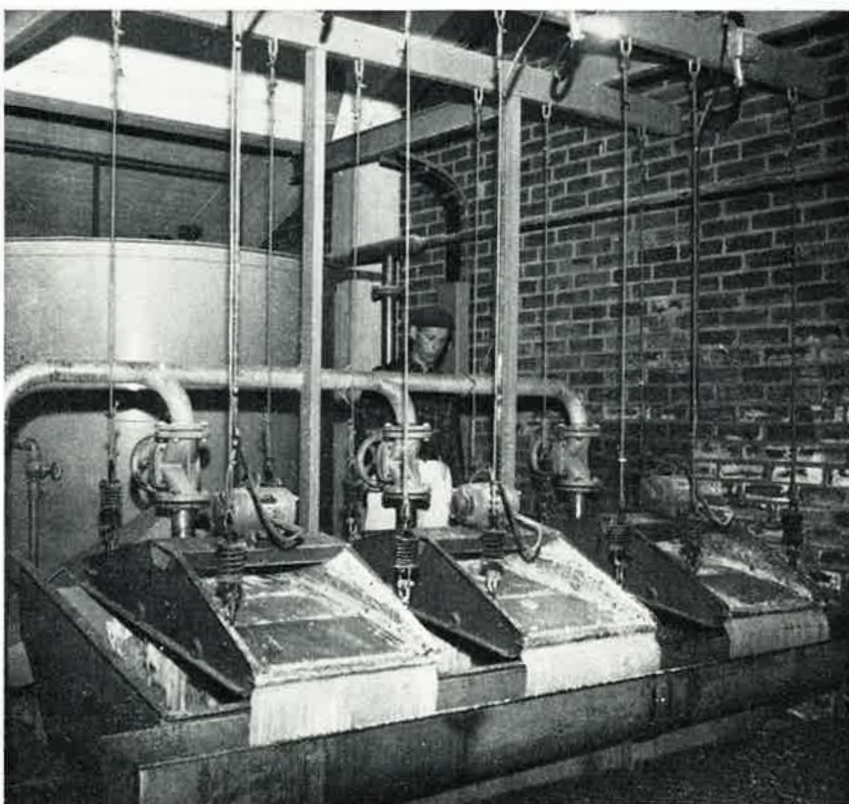
Laitoksen hoitaja Otto Laitinen käynnistämässä savilietteen täryseuloja

Saviliete tehdään näissä sekoitusastioissa ja sen jälkeen epäpuhtaudet ja karkeat aineosat poistetaan täryseuloissa (alla)

kauha, johon mahtuu noin 2 tonnia savea, täytetään varaston puolella kauhatrukilla. Kutakin lieteannosta varten tarvitaan 4 tonnia savea, joten nostokauha on täytettävä kaksi kertaa. Veden joukkoon kaadettu savi joutuu sekoitusastiassa voimakkaaseen liikkeeseen hajaantuen nopeasti hienoksi lietteeksi. Juoksevuuden parantamiseksi, mikä pitkiä putkijohtoja silmälläpitäen on tärkeätä, lisätään lietteen joukkoon pieni määrä polyfosfaattia.

Sekoitusastiasta saviliete pumpataan välisäiliöön täryseulojen kautta, joissa lietteestä poistetaan savea joukossa olevat epäpuhtaudet ja

Otto Laitinen tyhjentämässä alunasäkkiä kauhaelevaattoriin

karkeat aineosat. Seulominen, joka tapahtuu tiheän metallikankaan läpi, on erityisen tärkeä, sillä irtotavarana saapuva savi sisältää varsin runsaasti erilaisia epäpuhtauksia, jotka eivät saa joutua paperiin. Valmistuslinjoja on kaksi, koska tehtaalla käytetään kahdenlaista savea ja nämä on pidettävä erossa toisistaan.

Välisäiliöistä saviliete pumpataan tehtaalla sijaitseviin varastosäiliöihin, joihin toimivat hiomon entiset valkaisuukyydit. Kummallakin savilaadulla on oma säiliönsä, joista toisen tilavuus on 170 m³ ja toisen 100 m³. Yhteensä niihin mahtuu n. 100 tonnia kuivaksi laskettua savea, mikä vastaa yli kahden vuorokauden keskimääräistä tarvetta.

Varastosäiliöistä saviliete pumpataan paperikoneiden annostelijoille ja jotta pitkissä putkijohdoissa ei tapahtuisi saveen laskeutumista, on jatkuva kierto varmistettu palautusjohdoilla.

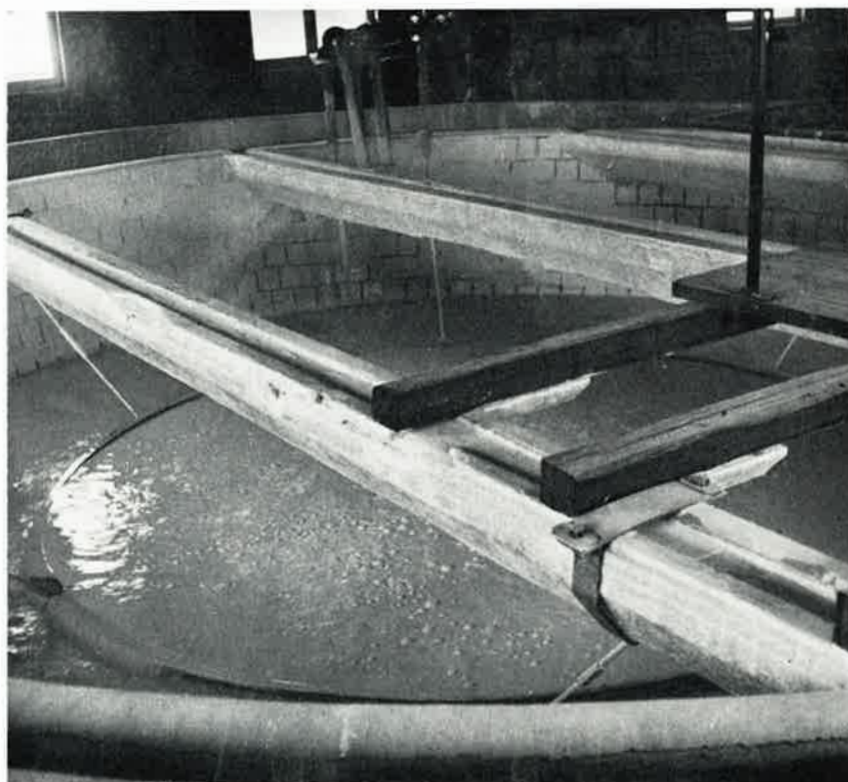
Alunankäsittelyn osalta merkitsee uusi laitos käänteentekevää muutosta, sillä aikaisemman, annoksit-

tain tapahtuneen alunaliuoksen valmistuksen on korvannut jatkuva-toiminen automaattinen koneisto. Tällaisen muodostaa sekoittimella varustettu astia, johon on sijoitettu ominaispainomittari. Viimeksi mainittu on yhteydessä astian yläpuolella olevaan tärylevyyn, jolle alunajauhe pääsee virtaamaan varastosilosta. Laitteen toiminta perustuu siihen, että mitä väkevämpi alunaliuos on, sitä suurempi on sen ominaispaino ja sitä ylemmäs nousee ominaispainomittarin liuoksessa oleva paino, ts. sitä paremmin liuos kannattaa viimeksimainittua. Asiaa voidaan verrata uintiin; mitä suolaisempaa vesi on, sitä helpompaa on pysyä pinnalla. Astiasta pumpataan jatkuvasti alunaliuosta tehtaalle ja sitä mukaa siihen virtaa vettä uimurisäätöisen venttiilin kautta. Liuoksen väkevyyden laskeutua ominaispainomittarin koho laskeutuu, jolloin se tiettyssä asennossa käynnistää tärylevyn moottorin. Tällöin tärylevy syöttää alunajauhetta as-

tiaan, kunnes koho jälleen nousee niin ylös, että tärylevy seisahtuu ja alunantulo lakkaa. Ominaispainomittarissa olevia vastapainoja säätämällä voidaan laite asettaa toimimaan halutulle liuoksen väkevyydelle.

Liuottimia on kaksi, joista toinen on käytössä paperitehdasta ja toinen uutta vedenpuhdistuslaitosta varten. Kummallakin on oma varastosäiliönsä, johon mahtuu 5 tonnia alunajauhetta. Nämä täytetään päivittäin varaston puolella sijaitsevalla kauhaelevaattorilla, jonka juurelle alunäsäkit tyhjennetään.

Uuden laitoksen etäisen sijainnin vuoksi on jouduttu tekemään lähes 400 m pitkä putkikanava laitoksen ja paperitehtaan välille ja savilietteen pumppausmatka varastosäiliöön on yli 500 m. Kanavassa on kolmen saviputken ja kahden alunaputken lisäksi laitokselle johtava vesiputki sekä lämmityspotket. Kaikkiaan on putkea tarvittu yli 4 km ja pumppeja on yhteensä 13 kpl.

Valmista savilietettä Kymin paperitehtaan suuremmissa varastosäiliöissä

Kaksi palkittua

Kuusankosken tehtaiden aloitetoimikunta käsitteli viime vuonna 19 aloitetta. Niistä kahdeksan hyväksyttiin kahden käsittelyn ollessa kesken. Palkintoina jaettiin 85.000 markkaa. Tästä summasta tuli pääosa peroksiidin valmistaja Sulo Laurilalle klooritehtaalta ja lämmittäjä Veikko Lehtiselle Voikan höyryosastolta. Esittelemme tässä nämä aloitemiehet sekä heidän 'keksintönsä'.

Kun natriumperoksiidiosasto pantiin syksyllä 1957 jatkuvaan käyntiin, ilmeni eräitä vaikeuksia. Niinhän on aina asian laita, kun uutta ja ennen kokemattonta yritetään. Mutta vaikeudet ovat sitä varten, että ne voitetaan. Näin tuumi myös tämän uuden aineen valmistaja Sulo Laurila, joka omassa työssään joutui kärsimään näistä uuden laitoksen synnytystuskista. Sentrifugin kahdesta syöttösäiliöstä tuli pullonkaula, koska suuremmalla teholla ajettaessa kiteet pyrkivät nousemaan ylös ja ajautuivat kiertoliuksen mukana nostaen samalla tarpeettomasti liuoksen lipeäpitoisuutta. Ei siis saatu riittävän tasaista ja peroksiidipitoista syöttöä näistä säiliöistä sentrifugiin ja valmistus jouduttiin tuon tuostakin pysäyttämään. Laurila mietti asiaa ja tuli siihen tulokseen, että säiliöiden miesluukkuihin asennettavien suodattimien avulla häiriö olisi korjattavissa. Tämä yhdessä syöttösäiliöihin asennettujen sekoittajien kanssa osoittautuikin tehokkaaksi toimenpiteeksi ja Laurila sai aloitteestaan 35.000 markan suuruisen palkkion, suurimman mitä aloitetoiminnan yhteydessä on tähän mennessä maksettu.

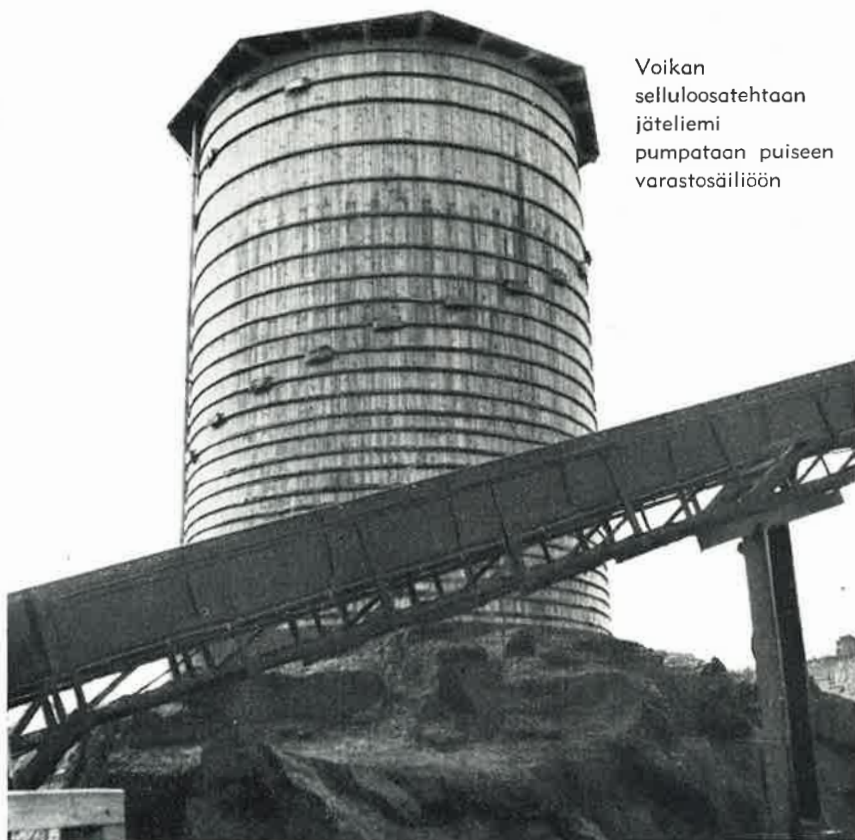
Miehen mentävästä luukusta eli manusluukusta puhuttiin myös lämmittäjä Veikko Lehtisen aloitteessa. Tämä 'ykköslämmittäjä', jolla on jo

lähes kolmen vuosikymmenen virka-ura takanaan kattiloiden parissa, joutui kerran nuorempien miesten puutteen takia suorittamaan suurtehotkattilan ilman etulämmittäjän savukaasuputkien puhdistusta eli reesausta. Kattilan etulämmittäjässä on toistatuhatta putkea, joiden kautta kuumat savukaasut poistuvat lämmittäen samalla kattilan tulipesään puhallettavan ilman. Putkien sisäpinta on aika ajoin puhdistettava ja tätä työtä sanotaan reesaukseksi. Putkeen työnnetään taipuisa letku, joka on varustettu pyörivällä puhdistajalla. Aikaisemmin mies ryömi miesluukusta etulämmittäjän sisään ja työskenteli siellä huppuhäärin ja suojanaamariin pukeutuneena kuumuuden ja sakean pölyn keskellä.

Lehtisen joutuessa tähän pätsiin hän alkoi miettiä, miten reesus voitaisiin suorittaa ilman, että miehen tarvitsisi mennä etulämmittäjään sisälle. Tuumailun tuloksena oli oheisessa kuvassa näkyvä taivutettu ohjauslaite, jonka avulla puhdistusletku voidaan ohjata savuputkeen miesluukun kautta etulämmittäjän ulkopuolelta. Sen ansiosta työtä suorittavan miehen ei tarvitse enää kärsiä enempää kuumuudesta kuin pölystäkään. Tämän lisäksi parannus lyhensi myös reesaukseen tarvittavaa aikaa. Aikaisemmin ei puhdistusta voitu aloittaa, ennen kuin etulämmittäjä oli tarpeeksi jäähtynyt. Nyt sen sijaan päästään työhön heti seisokin alettua. Puhdistaminen voidaan suorittaa vieläpä kattilan toimiessa pienellä kuormalla. Aloite on siten koitunut myös kattilan hyötysuhteen hyväksi. Lehtinen sai aloitteestaan 25.000 markan suuruisen palkkion.

Viime vuoden parhaat aloitemiehet: peroksiidin valmistaja Sulo Laurila (yläkuva) työpaikallaan ja lämmittäjä Veikko Lehtinen aloitteensa esittelemässä

Voikan
selluloosatehtaan
jäteliemi
pumpataan puiseen
varastosäiliöön

Voikan jäteliemi autoilla Kymintehtaan haihduttamoon

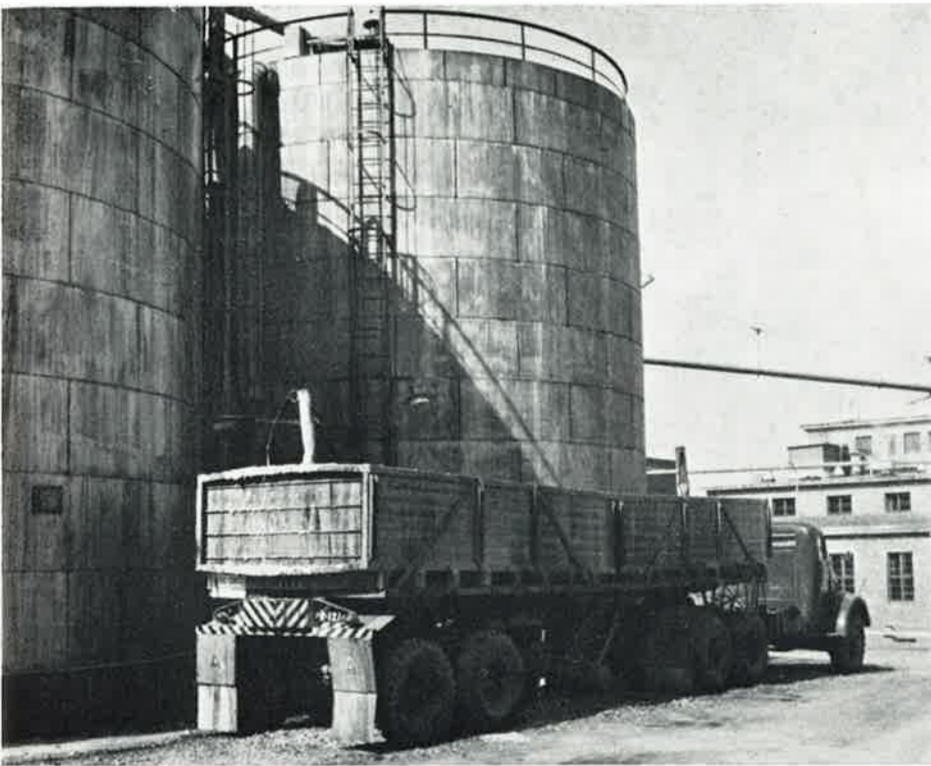
Kymintehtaan ja Voikan välinen kapearaiteinen rautatie on lopullisesti siirtynyt muistojen joukkoon. Viime syksynä lakkasi liikenne kokonaan ja tänä keväänä kiskotkin purettiin. Vain ratapenger on enää näkyvänä jäännöksenä tästä yhtiön omasta rautatiestä.

Kuljetukset tehtaiden välillä tietenkin jatkuvat, vaikka toisenlaisissa muodoissa. Rautatiestä on jälleen palattu maantiehen ja auto on kustrannut junan. Mutta juna-nimitystä tekisi mieli yhä käyttää eräissä tapauksissa autoistakin. Kun näkee pitkän, väkivahvan jäteliemi-auton porhaltavan pitkin Ekholmin tietä, voisi hyvin puhua maantiejunasta. Siinä on kokoa ja näköä ja kahdeksantoista pyörää tämän kuluneuvon alla on jo sinänsä paremminkin junamaista kuin auto- maista. Tämän maantiejunan painokin on kunnioitettava, sillä auto kuormineen painaa yhteensä 30 tonnia.

Tuli jo mainittua auton käyttötarkoitus. Sillä kuljetetaan sulfiittiselluloosan jäteliemä Voikan selluloosatehtaalta Kymintehtaan haihduttamoon. Auton perävaunun päällä on kaksi toistensa yhteydessä olevaa puusta rakennettua säiliötä, tilavuudeltaan yhteensä 15 m³. Perävaunua vetää 190 hevosvoimainen diesel-moottorilla varustettu Mercedes-Benz tai Sisu, samanlaiset vetojuhdut, jotka pitävät huolta turpeen kuljettamisesta Haukkasuolta Kymintehtaan höyrykeskukseen. Perävaunun on rakentanut Suomen Autoteollisuus ja säiliöt yhtiön puusepänverstas.

Voikan selluloosatehtaan jäteliemen kuljetus Kymintehtaan aloitettiin helmikuun lopussa. Sitä ennen rakennettiin selluloosatehtaan kuorimon viereen maastollisesti korkeaan kohtaan puinen 400 m³:n vetoinen säiliö, johon jäteliemi massa-

Kuljetusauto ottamassa
Voikkaalla lastiaan

'Maantiejuona' on saapunut
Kymintehtaan haihduttamon
suurten säiliöiden viereen

kyypeistä pumpataan. Säiliö on varustettu uimurilla, joka osoittaa sisällä olevan nesteen pinnan korkeuden. Säiliöstä jäteliemi johdetaan putkea myöten kuorimon kautta rakennuksen kosken puoleiselle seinämälle, jossa auton säiliöiden täyttäminen tapahtuu. Koska kuormauspaikka on alempana kuin säiliö, virtaa jäteliemi auton säiliöihin omalla paineella. Säiliöiden täyttäminen ei vie aikaa kuin muutaman minuutin.

Kymintehtaalla auto ajaa haihduttamon suurten säiliöiden viereen. Autonkuljettaja kiinnittää paksun letkun säiliövaunun tyhjennysventtiiliin, käynnistää pumpun nappia painamalla ja n. 12 minuutissa auton säiliöt tyhjenevät ja auto lähtee hakemaan uutta lastia.

Kaksi säiliöautoa ajaa jätelientä jatkuvasti kolmessa vuorossa. Yhdelta autolta menee edestakaiseen matkaan ja säiliöiden täyttämiseen sekä tyhjentämiseen tunnin verran. Paras saavutus kahdella autolla vuorokaudessa on ollut 48 kuormaa eli täsmälleen tunti ja kuorma. Koska kuormassa on jätelientä 15 m³, oli

vuorokauden tulos tällöin 720 m³. Tavallisesti ei ajeta aivan tällaista ennätysvauhtia, vaan noin sata kuutiota vähemmän.

Tämä Voikan selluloosatehtaan liittäminen Kymintehtaan jäteli-

men haihdutussysteemiin merkitsee jälleen huomattavaa parannusta. Haihduttamo saa Voikkaalta ohutlientä noin 25 tonnia tunnissa ja tämän ansiosta haihdutettava jäte-
liemimäärä tunnissa on noussut n. 120 tonniin. Haihduttamon teho voidaan siten entistä tarkemmin käyttää hyödyksi ja haihduttamon polttoaineeksi 'jalostamasta' sulfiittijäteliemestä pitää kyllä höyrykeskuksen suurteho-kattila huolen. Kymintehtaan höyrykeskuksen lämpötalous on näin ollen yhä enemmän siirtynyt kotimaisten polttoaineiden — ja tässä tapauksessa voisimme myös sanoa — omien tuotantolaitosten polttoaineen varaan. Kansantaloudellisen merkityksen lisäksi edistetään vesistön puhtaana pysymistä. Aikaisemmin sai Kymijoki kummankin selluloosatehtaan jäte-
liemet mukaansa, mutta nyt ne saavat lopullisen kohtalonsa suurteho-kattilan ahnaassa tulipesässä.

Autonkuljettaja
Aarne Rahikainen
tyhjentämässä
säiliöautoaan

39 nuorta ammattimiestä suoritti työtekniillisen kurssin

Työtekniillisen kurssin suorittaneet
kuvattuna päättäjätilaisuudessa

Yhtiön ammattikoulun uuden opetussuunnitelman puitteissa on jo kolmena peräkkäisenä lukuvuotena toimeenpantu työtekniillisiä kursseja. Ryhmiä on kaikkiaan ollut yhdeksän ja hyväksytysti on kurssin tähän mennessä suorittanut jo 142 työn-

tekijää. Syystä tai toisesta keskeyttämään joutuneita on ollut ainoastaan vajaa viisi prosenttia. Kun tätä aikamiesten koulua käydään työn lomassa ja kurssiaika on seitsemän kuukauden pituinen, on tulosta pidettävä erinomaisena. Epäilemättä

ohjelma on osattu laatia juuri tarkoitustaan vastaavaksi ja teoreettinen opetus sekä työn parissa saatu ammatillinen kokemus on voitu onnistuneella tavalla yhdistää. Kurssilaiset itse ovat aktiivisesti olleet mukana kehittämässä opetusohjelmaa. On ollut miellyttävää todeta, että he itse ovat korostaneet yleisten aineitten tärkeyttä ja tuntimäärän kasvu onkin koitunut näiden aineiden hyväksi. Kurssin alkaminen koulumaisella oppijaksolla on osoittautunut hyödylliseksi ja se olikin nyt päättyneillä kursseilla kahden viikon pituinen, kun sen sijaan tentti- ja kertaussjakso lopussa supistui viikon kestäväksi.

Kuluneena talvikautena pidettiin työtekniilliset kurssit paperi- ja seluloosamiehille sekä kemiallisen teollisuuden työntekijöille. Kaikki nämä kolme ryhmää oli tarkoitettu

Rehtori
Viljo Tanner
jakamassa
todistuksia

nuorille ammattimiehille ja huhtikuun 30 päivänä pidetyssä päättäjäistilaisuudessa sai 39 kurssilaista todistuksen. Heistä oli paperialan kurssilla 20, selluloosa-alan kurssilla 8 ja kemiallisella linjalla 11.

Yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff puhui kurssilaisille päättäjäisjuhlassa. Hän lausui ilonsa kursseilla saavutettujen tulosten johdosta todeten, että tällaisen tehostetun koulutustoiminnan ansiosta nuorella työntekijäpolvella on entistä parempi mahdollisuus valmistua vaativiin ammatteihinsa. Nykyisin tehdastyö edellyttää tekijöiltään enemmän kuin ennen tietoja, taitoja ja koneiden tuntemusta. Ei riitä, että tunnetaan ainoastaan yksityinen prosessi, vaan on kyettävä hallitsemaan ammatti myös laajemmasta näkökulmasta. Insinööreille on hyödyllistä toimia opettajina näillä kursseilla. Se koituu opiskeluksi myös heille ja samalla heille tarjoutuu tilaisuus tutustua lähemmin miehiinsä, mikä on omiaan edistämään hyvien ja kiinteiden suhteiden syntymistä. Lopuksi puhuja kohdisti parhaat kiitoksensa sekä opettajille että kurssilaisille ja lausui toivomuksen, että kursseilla saadut vaikutteet olisivat omiaan tekemään työn mielenkiintoiseksi ja antoisaksi.

Rehtori Viljo Tanner jakoi kurssilaisille todistukset mainiten, että näillä kursseilla on ollut miellyttävää toimia opettajana. Kun otetaan huomioon, että tämä koulunkäynti perustuu täysin vapaaehtoisuuteen, on tuloksia ja opetusta kohtaan osoitettua kiinnostusta pidettävä ilahduttavina saavutuksina.

Muusta ohjelmasta huolehti ammattikoulun reipas torvisoittokunta musiikkitirehtööri Alvar Korven johdolla. Lisäksi ammattikoulun oppilas Pekka Nissilä esitti huilusoolon rva Sirkka Antellin säestämänä. Tilaisuus päättyi kahvitarjoiluun.

Työteknillisen kurssin suorittivat seuraavat työntekijät:

Paperialan työteknillinen kurssi: Kymn paperitehtaalta Erkki Aapro, Juhani Granath, Viljo Hietanen, Ossi Höijer, Antti Jaakkola, Väinö Kupias, Raimo Lehtonen, Hannu Mukkila, Tauno Parolahti ja Isto Taitonen sekä Voikan paperitehtaalta Antero Ahomies, Aarne Artokari, Leo Granath, Aulis Laaksonen, Ilkka Laurila, Veikko Lekander, Joel Sipola, Pertti Skinnari, Pentti Suur-Nuuja ja Jorma Virtanen.

Selluloosa-alan työteknillinen kurssi: Kymn selluloosa-tehtaalta Yrjö Konttinen, Toivo Laine, Leevi Niemi, Pentti Pokki, Rauno Rantaharju, Pertti Rantala, Timo Virkola ja Rauno Ärling.

Kemiallisen alan työteknillinen kurssi: klooritehtaalta Seppo Järnvall, Heikki Lehtonen, Mauno Liikkanen, Rainer Mauno, Seppo Mikkola ja Tauno Pehkonen, karbiditehtaalta Rauni Hyman-der, Matti Kääpä, Pentti Leskinen ja Väinö Pylkkänen sekä päälaboratoriosta Ahti Lindsten.

Uudet työteknilliset kurssit

Ensi lukuvuotena jatketaan jälleen työteknillisten kurssien järjestämistä. Tällä kertaa ovat vuorossa vanhemmat ammattimiehet. Kurseja pidetään kaksi, toinen paperimiehille ja toinen selluloosa- ja ke-

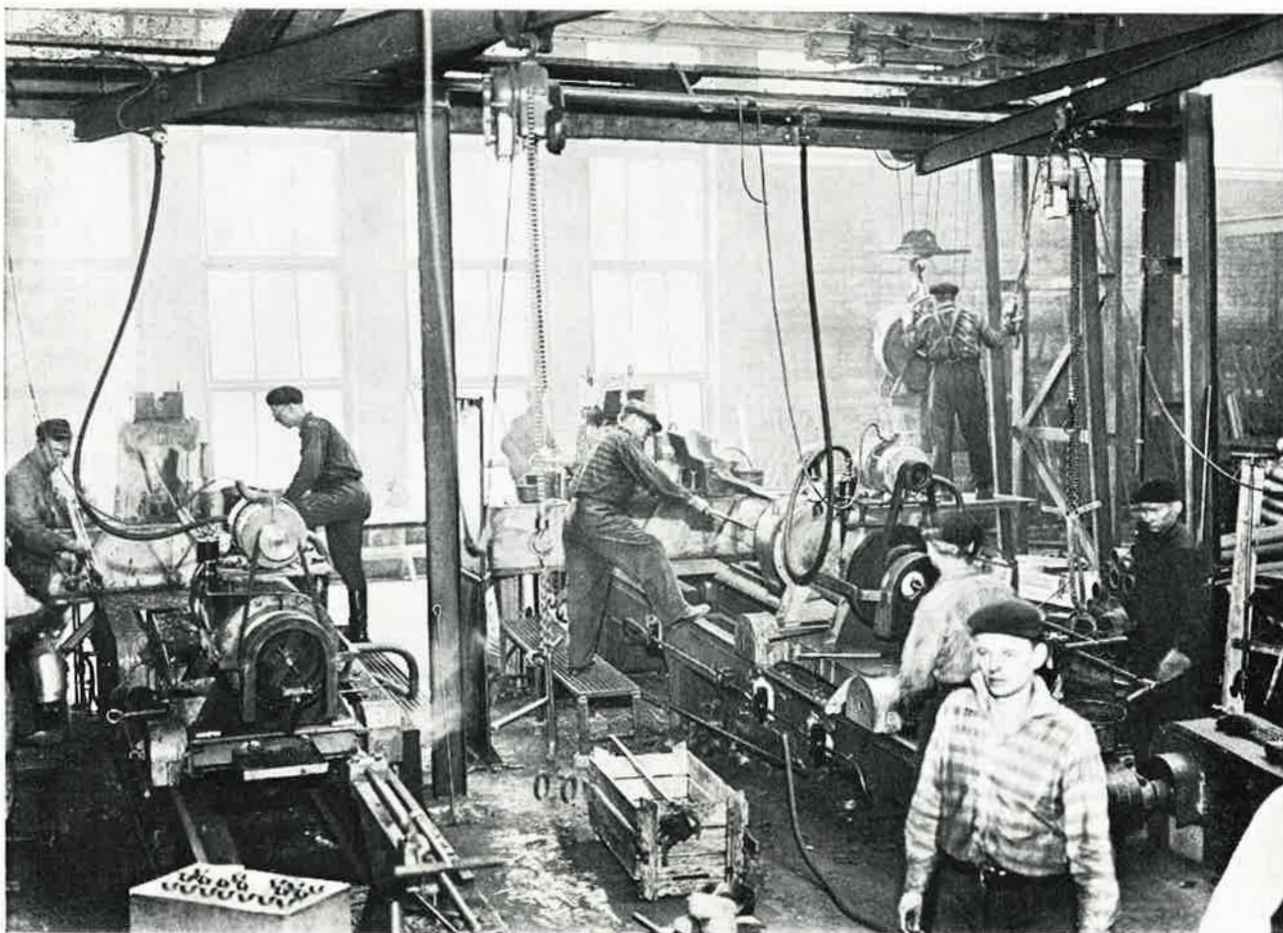

Yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff puhumassa työteknillisen kurssin suorittaneille

miallisen alan työntekijöille. Kurssit alkavat lokakuun 10 päivänä. Kursseille halukkaita kehoitetaan ilmoittautumaan osastopäälliköilleen mahdollisimman pian ja viimeistään elokuun 25 päivään mennessä.

Kemiallisen linjan miehet insinööriensä seurassa päättäjäistilaisuuden kahvipöydässä

Dipl.ins. Jaakko Lautjärvi:

Valurautaiset viemäriputket Högforsin uusi tuote

Högforsin valimossa on tämän vuoden alusta ollut toiminnassa uusi osasto, keskipakoisvalimo. Osastolle tarkoitettujen valukoneiden suunnittelutyöt aloitettiin vuoden 1958 lopulla ja seuraavan vuoden alkupuolella oli koekone toiminnassa. Sillä saatuja kokemuksia hyväksikäyttäen suunniteltiin varsinainen tuotantovaluun tarkoitettu valukone, joka valmistui tehtaassa omassa konepajassa viime vuoden toukokuussa ja otettiin käyttöön kesäkuun alussa. Samaan aikaan oli osastolle tulevan lämpökäsittelyuunin muuraustyöt täydessä vauhdissa.

Tarkkaavainen lukija on jo selvillä tällä osastolla valettavan tuotteen laadusta. Nehän ovat valurautaisia viemäriputkia, mutta sen sijaan saattaa osaston nimi tuottaa monelle päänvaivaa. Tämän nimen selventämiseksi selittäkäämme lyhyesti sitä valumenetelmää, jota osastolla käytetään. Periaate on hyvin yksinkertainen. Hämmäntäessämme kahvikuppia lusikalla kahvi pyrkii kupin laidoilla kohoamaan ylöspäin sitä korkeammalle mitä nopeampi on sekoitusliike. Vastaavasti kahvin pinta kupin keskellä laskee. Tämän saa aikaan kaikessa pyöri-

misliikkeessä vaikuttava keskipakovoima. Jos pyöritysliikkeen nopeus on riittävän suuri, noin tuhat kierrosta minuutissa, on mainittu voima niin suuri, että neste leviää tasaiseksi kerrokseksi astian seinämille. Tällöin voi astian kääntää vaikka kyljelleen nestekerroksen pysyessä silti tiiviisti seinämillä.

Tätä ilmiötä käytetään putkia valettaessa. Tällöin on astiana valuraudasta tai teräksestä valmistettu muotti, ns. kokilli, jonka sisäpinta on tarkoin valettavan kappaleen ulkopinnan mukainen. Kun tällaiselle kokillille annetaan riittävä pyörimisnopeus ja sen sisään kaadetaan sulaa rautaa, leviää se tasaiseksi kerrokseksi kokillin sisäpinnalle ja jähmettyy sinne muodostaen putken. Jähmettymistä autetaan jäähdyttämällä kokillia ulkoa päin vedellä. Näin syntynyt putki vedetään ulos

kokillista ja seuraavan putken valu voi alkaa. Viemäriputken päässä olevan muhvin muoto määrätään hiekasta valmistetun keernan avulla.

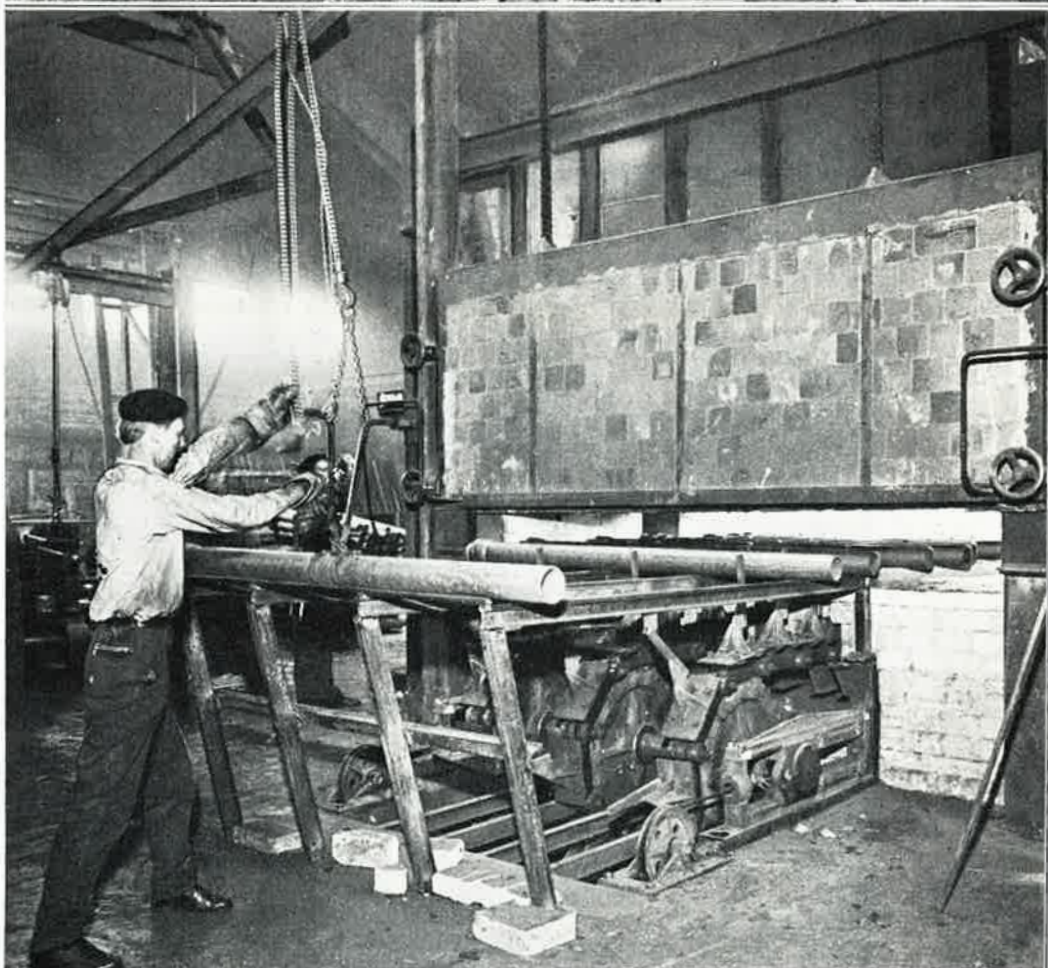
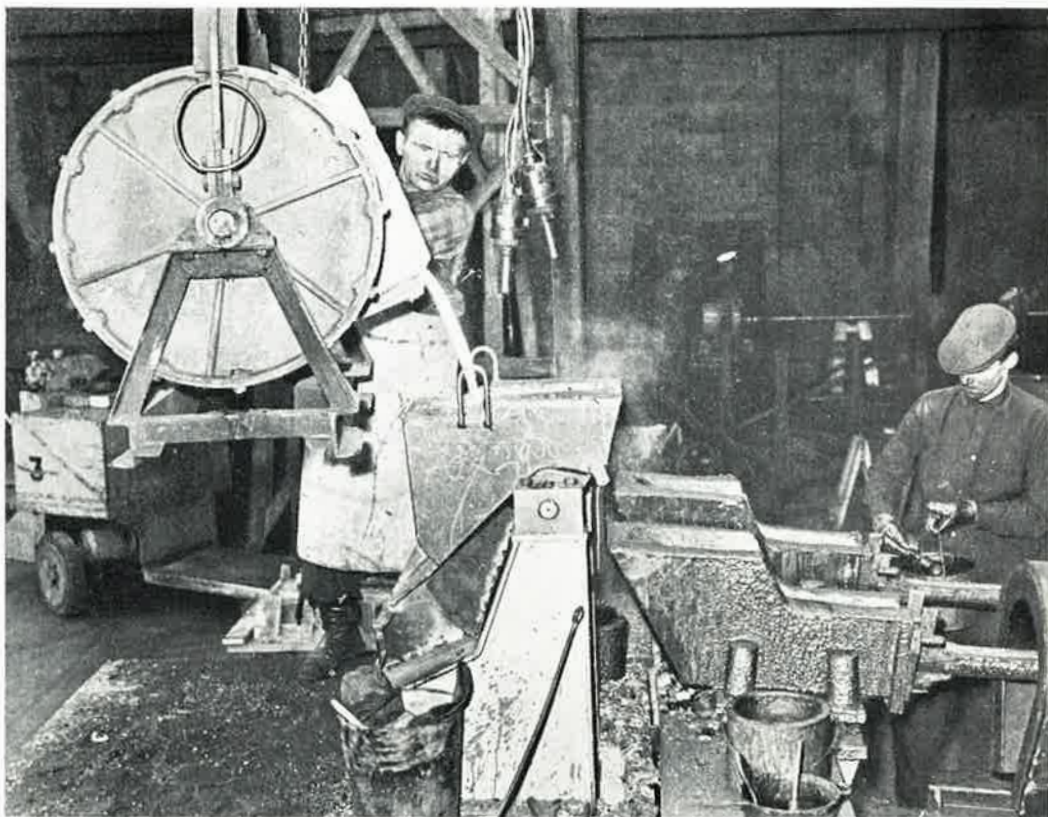
Tällaisen putken pinta on hyvin kova ja sen katkaiseminen tuottaisi suuriakin vaikeuksia. Siksi valetut putket joutuvat heti valukoneesta tultuaan lämpökäsittelyuuniin, jossa ne ovat puoli tuntia 900°C lämpötilassa. Uunissa tapahtuu putkien pehmeneminen, ja tämän jälkeen ne ovat helposti katkaistavissa esim. sahaamalla. Sitten onkin valmistuksessa jäljellä vain puhdistus ja joko maalaus tai bitumointi, joiden tarkoituksena on suojata putkea ruostumiselta.

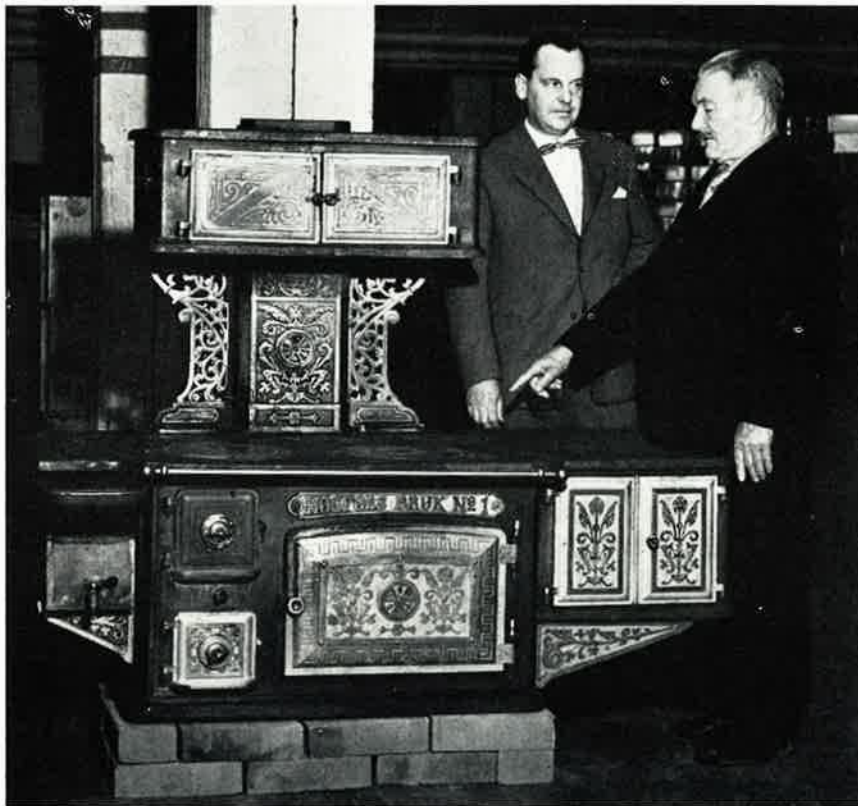
Osastolla on tällä hetkellä toiminnassa kolme valurataa, joten kolmea erikokoista putkea voidaan valaa yhtäaikaa. Kutakin konetta hoitamassa on neljä miestä ja lisäksi on kaikilla koneilla yhteinen raudan jakaja. Osasto on jatkuvan kehitystyön alaisena ja pyrkimyksenä on päästä lähinnä laitteita kehittämällä yhä suurempaan ja laadullisesti moitteettomaan tuotantoon.

Viereisellä sivulla:
Putkien valu käynnissä
keskipakoisvalimossa

Yläkuva:
Sulaa rautaa kaadetaan
valukippoon, josta se virtaa
tasaisesti pyörivässä liikkeessä
olevaan valumuottiin

Valukoneesta syntyneet putket
siirretään hehkutusuuniin, jossa ne
'pehmenyvät' ja oikenevat

Högforsin komea liesivanhus ruukin museon kokoelmiin

Högforsin Tehdas on saanut hal-
tuunsa harvinaisuuden, joka tullaan
sijoittamaan lähiaikoina perustetta-
vaan Högforsin ruukin museoon.
Kysymyksessä on Högforsin vuosi-
sadan vaihteessa valmistama liesi,
joka on varustettu merkinnällä
'Högfors Bruk N:o 1'. Hyväkuntoi-
sena ja arvokkaana tämä liesivan-
hus seisoo nyt liesivarastossa nuor-
ten virkaveljiensä seurassa odotta-
massa pääsyä kunniapaikalle, joka
sille kieltämättä kuuluu.

Lehdessämme on aikanaan kerrot-
tu, miten tämän liesivanhuksen jäl-
jille päästiin. Messuilla v. 1954 oli
Högforsin osastoon pantu näytteille
kuva tällaisesta tehtaan ensimmäi-
sestä liesimallista. Se oli kuvattu
vanhasta hintaluettelosta, sillä mal-
likappaletta ei tietenkään ollut enää
jäljellä.

Saapui sitten näyttelyosastolle
vanha hämäläistalon emäntä ja ku-
van nähdessään kehaisi, että meillä

tuollainen liesi oli vielä käytössä.
Se oli jo yli puoli vuosisataa pal-
vellut suuren maalaistalon taloutta
ja pitäjän pitojenlaittajakin oli sii-
hen kovasti kiintynyt. Uutta ei tar-
vita, sillä vanha on uuden väärtti
ellei parempikin, oli emännän totea-
mus, kun näyttelyn esittelijöiden
taholta alettiin ehdotella vaihto-
kauppaa.

Saatiin sentään lupa käydä kat-
somassa tätä Högforsin liesien 'esi-
isää'. Se palveli Kuhmoisissa Nu-
tin talossa, jossa talon vanhaisäntä
ja -emäntä, herastuomari Kalle
Lättilä ja hänen vaimonsa Loviisa,
esittelivät tätä heille rakkaaksi käy-
nyttä hellaa. Se oli yhä edelleen
aamusta iltaan kovassa käytössä.
Koskaan se ei ollut lakkoillut eikä
sitä myöskään ollut tarvinnut kor-
jata. Vain kaksi hellanrengasta oli
katkennut, mutta niidenkään tilalle
ei ollut hankittu uusia, vaan niittaa-
malla oli vanhoista saatu käyttö-

Aku Lindfors selostamassa
harvinaista löytöä isännöitsijä
C. J. Cedercreutzille

kelpoisia. Lättilän suvun hallussa
oli toinenkin samanlainen liesi ja
sillä oli myös yhtä pitkä ja kunnia-
kas palveluskausi takanaan.

Vaihtokauppaa ei sillä kertaa syn-
tynyt, mutta lupauksia tulevaisuu-
den varalle annettiin. Nyttemmin
nämä ovat täyttyneet ja lähes 60-
vuotias hellavanhus, joka on loista-
vasti ylläpitänyt Högforsin mainet-
ta, on nyt tehtaan omaisuutta.

Tutustuessamme lieteen oli op-
paanamme 76-vuotias Aku Lindfors,
yli 50 vuotta tehdasta palvellut lie-
sien kasaja. Juuri tällaisia liesiä
hän oli nuoruudessaan koonnut, jo-
ten hän oli paras mahdollinen asian-
tuntija. N:o 1 oli liesisarjan kook-
kain malli ja tässä nyt museokap-
paleeksi saadussa asussaan liesi
esiintyy täydessä kokoonpanossaan.
Lieden sai nimittäin sivuun asete-
tulla kuivauskaapilla ja hellan pääl-
lisellä lämpökaapilla varustettuna.
Usein ostaja tyytyi kuitenkin vain
varsinaiseen lieteen tai otti jom-
mankumman kaapeista. Kaikki luu-
kut ja koristeosat olivat niklattua
valurautaa. Ne yhä kiiltävät kirk-
kautaan ja ovat osoituksena työn
korkeasta laadusta. Nykyajan kat-
sojaa hieman ihmetyttää koristeiden
ylenpalttisuus, mutta tyyli oli sil-
loin sellainen. Mallit oli saatu Ruot-
sista, kertoi Lindfors.

Varsinaisen lieden kokoamisesta
sai työntekijä 6 mk, sivukaapista
1:50 ja yläkaapista 2:50 eli yhteensä
10 mk. Mies joutui suorittamaan
kasaamisen yksin, sillä minkäänlais-
ta työnjakoa ei ollut. Vieläpä hän
joutui itse hakemaan osatkin. Kaikki
osat oli tehty maakaavauksella, ei-
vätkä ne aina sopineet sellaisenaan
paikoilleen. Kasajan oli myös itse
porattava osiin tarvittavat reiät,
pitipä hänen huolehtia poranterien
takomisestakin. Kaappi kaikkine
varustuksineen valmistui kahdessa
päivässä ja kasaaminen oli siten ko-
konaan yhden miehen työn tulos.
Hän myös vastasi työn onnistumi-
sesta, sillä kukaan ei hellaa sen jäl-
keen tarkastanut, mutta ei niitä
myöskään tullut maailmalta tehtaal-
le takaisin, muisteli Aku Lindfors.

Suomen Valiomiesten Liiton vuosikongressi pidettiin Karkkilassa toukokuun 14 päivänä Högforsin Tehtaan toimiessa isäntänä. Osanottajia oli lähes 250 ja myös Ruotsin sekä Norjan vastaavat järjestöt olivat lähettäneet edustajansa. Vuosikokouksen lisäksi ohjelmassa oli tehdaskäyntejä sekä esitelmää.

Kodinhoitokurssi puolen vuosi- sadan takaa

Tasan viisi vuosikymmentä sitten toukokuussa järjesti Hallan johtajan rouva konsulinna Bülow kuukauden kestävä kodinhoitokurssin Hallan seuratalossa, jota silloin kutsuttiin palokunnantaloksi. Kurssilaisia oli tulossa siksi runsaasti, että kurssi pidettiin kahdessa osassa: 'sahan työt' aamupäivisin ja kotirouvat iltapäivisin. Kurssin johtajana toimi Tampereelta tullut opettaja Elna Tanner, jota kuvan omistaja Elina Tynnilä muisteli everstinnaksi. Päivittäiseen ohjelmaan kuului päivällisten valmistaminen, leipominen ja kahvinkeitto. Ruokalajeista on keisarikeitto jäänyt mieleen ja se pohjaan palanut hernerokka! Paitsi ruoanlaittoa opeteltiin kurssilla oikeita siivoamistapoja, pyykinpesua ym. kotitalouteen liittyvää. Kurssi-asuun kuului paitsi valkoinen esiliina pitkät valkoiset kalvosimet mekon hihojen suojana.

Vuosisadan alkupuolella supistui kodinhoitotaito kotona saatuihin tie-

toihin, joten konsulinna Bülowin järjestämät kurssit muodostivat varmaan melko ainutlaatuisen tapauksen tällä alalla.

Kuvassa istumassa vasemmalta: Sohvi Vakkari, Saima Hellqvist, Manta Turkkila nyk. Johansson, Elina Tynnilä, kurssin opettaja Elna

Tanner, Anna Tynnilä nyk. Lommi. Seisomassa vasemmalta: Eva Husu nyk. Oittinen, Hilma Siltanen, Irene Lehto nyk. Ruotsi, Aino Kujala ja Edit Kosonen. Manta Johansson, Elina Tynnilä, Anna Lommi ja Eva Oittinen ovat Hallan tehtaiden nykyisiä eläkeläisiä.

Yhtiön metsäosaston Kuopion konttorissa vietettiin maaliskuun 13 päivänä työnjuhlaa. Konttoristi Onni Sistonen tuli palvelleeksi yhtiötä 50 vuotta ja sai yhtiön kultaisen ansiomerkin rintapieleensä. Sen ojensi hänelle metsäneuvos Bj. Bützow, joka samalla piti päivänsankarille puheen kiittäen häntä pitkästä ja ansiokkaasti suoritetusta päivätyöstä yhtiön hyväksi.

Puolivuosisataisen palvelusajan saavuttaminen alkaa yhtiöläispiirisämme käydä yhä harvinaisemmaksi. Konttoriväen keskuudessa se on tähänkin asti ollut poikkeuksellista.

tuttu varhaislapsuudesta saakka ja Läskelästä tuli hänen kotiseutunsa, johon hän kiintyi lujin sitein. Yhä vielä se väikkyi hänen mielessään parhaimpana paikkana maan päällä.

— Olin 14-vuotias, kun minut haettiin töihin Väinö Wahlströmin konttoriin. Nyt on sinun vuorosi, sanottiin ja seuravana aamuna aloitin juoksupoikana 30 markan kuukausipalkalla. Se oli mielestäni hyvänlainen ansio, melkein puolet tavallisen työmiehen palkasta. Lisäksi esimiehet muistivat juoksupoikaa runsailla joululahjoilla, se oli näet tapa siihen aikaan sellainen. Kerrankin

50 vuotta yhtiötä palvellut
konttoristi Onni Sistonen
työpöytänsä ääressä

Muistoja Karjalan mailta - eritoten Läskelästä

On täytynyt aloittaa melkein lapsena, jotta ennen eläkeikää saisi nuo viisi vuosikymmentä täyteen. Onni Sistonen on tällainen mies, kulta-mitali on ansaittu ja yhä hän istuu konttoripöytänsä ääressä numeroiden parissa: laskee, tekee tilastoja ja pitää kortistoja. Varmaan päästäisiin tähtitieteellisiin lukuihin, jos hänen käsittelemällään numeropaljoudella alettaisiin operoida. Kerto-kaamme kuitenkin miehestä itsestään eikä hänen numeroistaan. Tai paremminkin antakaamme haastateltavamme muistella menneitä yhtiöläisvuosiaan.

Kertojamme oli kuuden vuoden ikäinen, kun hänen isänsä vaimonsa ja seitsemän lapsensa kanssa muutti Värtsilästä Läskelään. Nils Ludvig Arppen rautaruukki ei ollut erikoisemmin kannattava yritys ja nou-seva puunjalostusteollisuus otti nopeasti ylivallan perinteellisestä rautateollisuudesta. Värtsilästä Läskelään tapahtui suorastaan joukko-muutto, siirtyi herroja, mestareita ja työläisiä, heidän mukanaan muu-rari Sistonen perheineen. Tehdas-ympäristö oli siten Onni Sistoselle

sain eräältä tehtaan herralta hyvät sukset.

— Läskelän pääartikkeli oli tuoloin ruskea käärepaperi, jota valmistettiin aivan ohuista laaduista paksuun, kovaksi kiillotettuun rautakaupan käärepaperiin saakka. Suurin osa paperista myytiin arkkeina. Tilaukset olivat pienempuoleisia ja tavallisesti ne sisälsivät useita eri laatuja ja kokoja. Jokaisesta tilauksesta lähetettiin kaksi arkkiä Paperiyhdistykselle ja muutamia arkkeja suoraan ostajalle. Näytelähetykset tapahtuivat alle kahden kilon risti-siteinä ja niiden tekeminen oli minun työtäni. Kirjoitin myös paperikollien specifikaatioita, joista jouduin ottamaan muutamia vesikopioita. Myös kirjeistä ja laskuista otettiin vesikopiot, kirjoituskoneita enempää kuin monistuspapereita kun ei Läskelän konttorissa silloin vielä käytetty.

— Pääosa paperista myytiin Venäjälle. Laivaliikenne kulki Laatokkaa ja Nevaa myöten Pietariin ja sieltä edelleen Uuraaseen, milloin vienti suuntautui länteen päin. Tavaton määrä halkoja kuljetettiin myös

Pietariin ja varsinkin Nevan varrel-la sijaitsevalle Dobrowkan paperi-tehtaalle, joka kävi höyryvoimalla. Heti laivan tai proomujen tultua lastatuiksi valmistettiin Läskelän konttorissa tulisella kiireellä konos-ementit, joihin täytyi saada kapteenin allekirjoitus. Allekirjoituksen noutaminen annettiin tehtäväkseni. Matkaa satamaan oli kuusi kilometriä. Tuon matkan kuljin joko kapea-raiteista rautatietä myöten resiinalla — miehen sain kyllä mukaani 'pumppaamaan' — tai sitten ratsastaen. Viimeksi mainittu oli tietysti enemmän mieleeni ja koetinkin kiireessä aina ottaa ratsun, jolla etenkin menomatalla laskettelin täyttä höyryä. Arvaa sen, että juoksupoika oli elementissään hevosen selässä.

— Venäjän vallankumouksen jälkeen yhtiö joutui suuriin vaikeuksiin ei yksistään markkinoiden menettämisen takia, vaan yhtiö kärsi myös suuria aineellisia vahinkoja, kun omaisuutta jäi rajan taakse. Niinpä oli juuri saatu rakennetuksi huomattava sahalaite Laatokan kaakkoisrannalle Haapanovaan. Tämän rakentaminen oli tullut kalliik-

si. Myrsky oli rikkonut ensimmäisen aallonmurtajan ja uusi täytyi rakentaa ensimmäistä paljon vahvemmaksi. Mutta niin aallonmurtaja kuin sahakin menetettiin vallankumouksen melskeissä.

— Kaksi vuotta juoksupoikana oltuani aloin opetella konttoristin tehtäviä paperipuolella ja sivutöinä hoitelin sähköttäjän tointa. V. 1916 kävin Kuopion kauppakoulun. Eräät muutkin Läskelän palveluksessa olleet nuorukaiset kävivät saman koulun. Vapaussodan myrskyjen mentyä minut sitten nimitettiin yhtiön metsäkonttorin konttoristiksi. Olin ensimmäinen siinä virassa, sillä siihen saakka pomot olivat huolehtineet puuhankinnoista. Nyt perustettiin oikein metsäkonttori ja sen ensimmäiseksi päälliköksi tuli metsänhoitaja Jarl Arnkil. Hänen luomansa järjestelmä ja kirjanpitosysteemi pysyivät sitten muuttumattomina talvisotaan saakka.

— Yhtiön metsämaat olivat erinomaiset ja uittomatkat lyhyet. Eräät kyllä epäilivät, että puu moisella hakkauksella loppuu, mutta kokenut metsäpomo lohdutti, ettei lopu. Vain kuusi päivää hakataan ja metsä kasvaa seitsemäntenäkin.

— Läskelän koski eli Kaatrakoski oli kuuluisa kalevalaisilta ajoilta saakka, samoin Jananusjoki, jota pitkin uitto tapahtui. Kertoohan perimätieto: "Hämeessä Hälläpyörä, Anjalassa Ankkapurha, Karjalassa Kaatrakoski, vaan ei Vuoksen voitannutta, yli käynyttä Imatran." Sannottiin myös: "Ei ole Vuoksen voitannutta, Jananuksen jaksannutta, yli käynyttä Imatran." Läskelän kosken putous olikin harvinaisen jyrkkä ja keväisin vapaana ollessa vesi kuohui komeana koskena. Muistan, että minulle tuotti aikamoisen pettymyksen, kun näin Imatran ensi kerran. Minusta se ei voittanut omaa kuulua koskeamme.

— Läskelän ja lähiseudun metsätsymaita muistelen kaihomielellä.

Oli oravia, lintuja ja jäniksiä. Varsinkin Suistamon pitäjän vanhojen kaskiahojen reunamilla loikki sellaisia jäniksiä, ettei niille löytynyt vertoja mistään. Metsästyseureita oli useita. Minä kuuluin samaan joukkoon Ekengrenin, Halosen ja Wahlströmin kanssa. Toisinaan käytiin Laatokalla kalastamassa. Metsästys oli kuitenkin minun jokasunnuntainen huvini.

— Kovin olivat tavat erilaiset kuin nykyisin. Ajatelkaapa vaikka konttoriaikaa. Klo 8 tultiin töihin, mutta jo klo 9:ltä mentiin aamiaiselle. Klo 10:stä 2:een tehtiin töitä, sitten pidettiin kahden tunnin ruokatauko, jonka jälkeen työskenneltiin klo 6:een illalla. Päivä siinä tärveltyi, mutta ruokatunneilla ennätti käydä vaikka ampumassa muuttaman oravan lähimetsästä.

— Hyvä toveruus ja tyytyväisyys vallitsi virkailijoiden keskuudessa ja työväki oli varsin paikoillaan pyysyvää. Kuitenkin maamme saavutettua itsenäisyyden ja maanviljelyksen kohotessa moni maalta tehtaalaiseksi tullut siirtyi takaisin maanviljelijäksi.

Sistosella oli paljon kerrottavaa myöhemmistäkin ajoista, Läskelän siirtymisestä Kymin Osakeyhtiön omistukseen, ankarista sotavuosista

ja poikkeuksellisista olosuhteista, jolloin hän joutui yksinään kantaamaan monen miehen työtaakan. Pahimmaksi painajaiseksi oli hänen mieleensä jäänyt sodanaikainen vaunupula. Puita piti lähettää, mutta vaunujen saanti oli kovaakin kovemman takana.

Isänmaan asia on Onni Sistoselle aina ollut läheinen. Kauppakoulun penkiltä hän joutui vapaussotaan, otti innokkaasti osaa maanpuolustustyöhön, toimi veteraanina talvisodan aikana ilmaoivonta-aseman päällysmiehenä ja oli jatkosodankin päivinä kaikki vapaa-ajat kotirintaman puolustustehtävissä. Karjalaisena hän on käynyt evakkotien, mutta saanut myös kokea sen, miten hän uusissa oloissa on voinut saman yhtiön palveluksessa jatkaa työtään omalla alallaan. Siitä hän on kiitollinen.

— Jouduin hoitamaan myös Läskelän loppuselvittelyä. Ja kun se saatiin valmiiksi, pidimme kolmisin, Viljo Wahlström, Ivar Ohlsson ja minä, Läskelän hautajaiset. Ne olivat vaatimattomat ja hiljaiset, mutta mieluisten muistojen kultaamat juhlat.

Läskelän koski ja tehdas
Eero Järnefeltin v. 1921
maalamaan öljymaalauksen mukaan

Tarkkaavaisina kuuntelivat
kuusankoskelaisvanhukset
keväťjuhlan ohjelmaa

Keväťjuhlien puhujia vas. lukien:
tekn. johtajat P. Lindqvist
ja T. Z. Wiklund
sekä opettaja T. Haila

Eläkeläisten keväťjuhlat

Eloisa kevättunnelma vallitsi eläkeläisten juhlassa, jota Kuusankoskella vietettiin huhtikuun 24 päivänä. Koskelaan oli kokoontunut jälleen monisatalukuinen yhtiön eläkeläisväki, jonka toivotti tervetulleeksi Kymin selluloosatehtaan teknillinen johtaja, insinööri P. Lindqvist. Hän lausui mm. seuraavaa: "Kunnioitetut työn veteraanit! Nähdessäni teidät kokoontuneina tähän juhlaan täyttää kunnioitus mieleni. Useat teistä olen nähnyt mitä erilaisimmissa töissä yhtiömme eri osastoilla. Tiedän, että te olette pitkän työpäivänne aikana suorittaneet tehtävän-

ne suomalaiselle ominaisella sitkeydellä. Olette velvoittavana ja kannustavana esimerkkinä meille nuoremille. Samoin kuin te ponnistelite aikananne meidän tulee tehdä päästäksemme yhä parempiin tuloksiin, jotka koituvat niin jokaisen yksityisen, yhtiön kuin koko yhteiskunnan hyväksi."

Juhlapuheen piti opettaja Toivo Haila. Hän totesi puheessaan, että vanhukset kokoontuessaan toistensa pariin muistelevat mielellään elettyjä aikoja ja nämä muistelut lähentävät heitä toisiinsa. Muistellaan hyviä ja iloisia aikoja. Muis-

tellaan niitä ponnisteluja ja vaikeuksia, joiden parissa itse kukin on elämässään joutunut kamppailemaan ja todetaan, että juuri ne ovat tehneet elämän elämisen arvoiseksi. Opettaja Hailan muistelmat lapsuudesta ja menneistä ajoista saivat eläkeläisvanhukset tuon tuosta hyrähtämään iloiseen nauruun.

Tilaisuuden muusta ohjelmasta vastasivat ammattikoulun soitto-kunta musiikkitirehtööri Alvar Korven johdolla, Kuusankosken Mieslaulajat johtajanaan musiikinopettaja Heikki Koskenseppä ja Kuusankosken Naisvoimistelijat, jotka koireihin kansallispukeihin pukeutuneina esittivät eri maiden kansantansseja. Pikku-Kipparit Helsingistä valloittivat yleisön railakkaalla lauluohjelmallaan. Juhlan lopuksi Kuusankosken Näyttämö esitti Artturi Leinosen kirjoittaman näytelmän 'Kapituliherra'.

Pikku-Kipparit esittivät
mm. valloittavan merimiesaiheisen
lauluohjelman

Kaunis sää oli houkutellut Voikan seuratalon valoisan salin täyteen eläkeläisiä seuraamaan kevätjuhlan ohjelmaa, joka musiikin, juhlapuheen, Pikku-Kippareiden ja näytelmän osalta sujui samoissa merkeissä kuin Kuusankoskellakin. Tervehdyspuheen piti Voikan paperitehtaan teknillinen johtaja, dipl.ins. T. Z. Wiklund, joka ajatusrikkaassa puheessaan erittäin sattuvasti toi esiin eläkeläisten tunteet, heidän asemansa yhtiössä ja sen työn arvokkuuden, jonka he yhtiössä ovat aikoinaan suorittaneet. Hän lausui mm. seuraavaa:

Voikan seuratalo
oli jälleen
viimeistä sijaa
myöten täynnä
eläkeläisyleisöä

vaikuttanut tämän valtavan Voikan tehtaan rakentamisessa. Nykyinen polvi saa siirryttyään eläkkeelle kertoa, kuinka sen aikana valmistui taas uusi jättiläispaperikone siihen kuuluvine hiomakoneineen ja höyrykattiloineen. On ilmeistä, että tällaisen tehtaan rakentamisessa ja sen tehokkaaseen toimintaan on tarvittu ja yhä tarvitaan työntekijöiltä taitoa, uskollisuutta työnantajaa kohtaan, innostusta, sisua ja vielä paljon muutakin. Katselkaa tätä tehdasta niin huomaatte, että näitä ominaisuuksia on ollut runsaasti. Sen tähden onkin tämä tehtäväni tänä päivänä niin miellyttävä.”

Ohjelmassa oli lisäksi Voikan Sekakuoron esityksiä ja Voikan Naisvoimistelijoiden pikkutyttöjen kukkaisleikki.

”Jos voidaan todeta, että vanhat tuttavat ovat kaikki mukana, on heti hyvä olla ja aletaan ajatella muitakin asioita, ennen muuta tätä seurataloa ja tätä juhlasalia. 1930-luvullahan tämä rakennus valmistui ja tässä salissa on ehditty pitää monta juhlaa sen jälkeen. Tämän jälkeen ajatukset mahdollisesti kääntyvät tehtaalle päin, ja muistatte niitä aikoja, jolloin itsekin olitte siellä. Riippumatta siitä milloin siellä olitte, aina jotakin uutta rakennettiin tai muutoksia tehtiin. Minun aikanani, joku teistä ajattelee, valmistui vesivoimalaitos, minun aikanani puuhiomo, minun aikanani suuret paperikoneet, karbiditehdas, kattilahuone, happotorni, höyryturpiinikeskus jne. Jotkut teistä muistavat niitä aikoja, jolloin kiillotuskalanterit olivat nykyisessä korjauspajassa ja arkipaperinkäsittely nykyisessä sähkökorjauspajassa. Nyt kerrotaan, että uusi kiillotuskalanteri on hankittu ja toinen olisi tulossa. Ehkä joku teistä muistaa mitä vanha uusi hiomo merkitsi yhteen aikaan ja missä se sijaitsi. Vanhan

uuden hiomon viereen rakennettiin uusi hiomo ja nyt suoritetaan siinäkin laajennuksia ja muutostöitä. Lukemattomia muutoksia ja laajennuksia on ehditty vuosien mittaan aikaansaada. Tämä onkin hyvä merkki, sillä silloin voidaan todeta, että tehdas elää ja menee eteenpäin. Jokainen teistä on tavallaan myötä-

Voikan
Naisvoimistelijain
pikkutyöt esittivät
vieveän
kukkaisleikin

Hallan kerholla juhlittiin huhtikuun 14 p:nä yhtiötä ansiokkaasti palvelleita työn veteraaneja. Majuri Weckman ojensi yhtiön kultaisen ansiomerkin konttorin vahtimestari Uno Korhoselle ja 25-vuotismerkkit äskettäin eläkkeelle siirtyneille asentaja Toivo Huuhkalle ja tukki-työmies Albin Luostarisen sekä Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitalin lautatarhan työntekijä Vilho Värrielle. Kuvassa vas. Vilho Värri, Toivo Huuhka, Uno Korhonen ja Albin Luostarinen.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

LAURI SIHVOLA

työkaluviilaaja Kymin korjauspajalta tulee 26. 7. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 14. 5. 1897. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1911 Kymin ulkotyöosastolle. V. 1916 hän siirtyi korjauspajalle, jonka työkaluosastolla hän työskentelee.

VALTO LAHTINEN

Kymintehtaan voimalaitosten ylimestari tuli 8. 3. palvelleeksi yhtiötä 40 vuotta. Hän on syntynyt Iitissä 21. 10. 1898. Yhtiön palvelukseen Kymin sähkökorjaamolle hän tuli v. 1916. Saatuaan käytännöllistä kokemusta asennus- ja korjaustyöissä hän suoritti vv. 1922—1925 Helsingin teollisuuskoulun vahvavirtaoppisuunnan sähkötekniikan tutkinnon. Työskenneltään sitten pari

vuotta Kymin sähkökorjaamolla hän teki opintomatkan Ruotsiin Asean tehtaille. Yhtiömme palvelukseen hän palasi v. 1928 sähkömestariksi Kymin sähkökorjaamolle. V. 1948 hänet nimitettiin Kuusankosken, Kymintehtaan ja Keltin voimalaitosten voimalaitosmestariksi. Nykyisin hän toimii voimalaitosten ylimestarina. V. 1952 ylimestari Lah-
tinen osallistui yhtiön järjestämälle opintomatkalle Sveitsiin. Lisäksi hän on täydentänyt tietojaan useilla ammattialansa kursseilla.

SVEN WIKMAN

huoltokonttorin hoitaja Kuusankoskelta tuli 7. 6. palvelleeksi yhtiötä 40 vuotta. Hän on syntynyt Turussa 16. 8. 1900 ja viettää tänä vuonna 60-vuotispäiväänsä. Käytyään 5 luokkaa Turun Ruotsalaista Reaalilyseota ja suorittuaan Åbo Handelsinstitutin kaksivuotisen kurssin hän tuli yhtiön palvelukseen kirjanpitäjäksi kirjanpito-osastolle v. 1920. Seuraavan vuoden huhtikuussa hän siirtyi kirjanpitäjäksi huoltokonttoriin ja saman vuoden lokakuussa ekspeditööriksi lähetysosastolle. Elokuussa v. 1924 hän matkusti Englantiin ja työskenteli Lontoossa Messrs. H. Reeve Angel & Co Ltd:n palveluksessa vuoden

ajan. Kotimaahan palattuaan hän oli entisessä toimessaan lähetysosastolla muutaman kuukauden ja siirtyi sen jälkeen kirjanpitäjäksi metsäosastolle. Huoltokonttorin hoitajaksi hänet nimitettiin v. 1951.

VIKTOR YLÄTALO

lautatarhan työntekijä Kymin rakennusosastolta tulee 22. 6. palvelleeksi yhtiötä 40 vuotta. Hän on syntynyt Sipolassa 20. 2. 1896. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920 Kymin ulkotyöosastolle toimien siellä kaksi vuotta lastaajana ja purkajana. Sen jälkeen hän siirtyi Voikan rakennusosastolle voimalaitoksen rakennustyöhön. Kuusaaan sahalle hän tuli v. 1924 työskennellen aluksi vuoden ajan tukkien si-
sään ajossa ja sen jälkeen raamisahaa-
jana 22 vuotta sekä tukki-varastolla neljä vuotta. Viime vuodet hän on ollut lautatarhan työntekijänä.

HJALMAR SIPILÄ

työnjohtaja Voikan rakennusosastolta tulee 1. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 3. 9. 1899 Valkealassa. V. 1914 hän tuli työhön Voikan selluloosatehtaal-
le. Oltuaan sen jälkeen Voikan sahalla, koski-

Lauri Sihvola

Valto Lahtinen

Sven Wikman

Pekka Leskinen

työmaalla ja ulkotyöosastolla hänet nimitettiin v. 1939 uittotyönjohtajaksi. V. 1958 hän siirtyi rakennusosastolle.

PEKKA LESKINEN

viilaaja Kymin korjauspajalta tulee 12. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Muuruvedellä 22. 1. 1899. V. 1920 hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle.

EMIL LUNTINEN

sekatyöntekijä Kymin selluloosatehtaalta tulee 19. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 6. 5. 1899. Yhtiön palvelukseen Voikan rakennusosastolle hän tuli v. 1921. Oltuaan vuosina 1924—1927 Kymin paperitehtaalla ja ulkotyöosastolla sekä Voikan koskityömaalla hän tuli Kymin selluloosatehtaalle kiisuunin syöttömieheksi. Vuosina 1941—1945 hän oli Kuusaan voimalaitosrakennuksella sekatyöntekijänä ja on sen jälkeen työskennellyt Kymin selluloosatehtaan varaosavarastossa.

PAUL KARL OJANEN

kehysten naulaaja Kymin paperitehtaalta tulee 24. 7. olleeksi 40 vuotta

Emil Luntinen

yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Amerikassa 10. 7. 1903. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli v. 1917. Kuusaan sahalle hän siirtyi v. 1920 ja työskenteli siellä kehysten naulaajana vuoteen 1956, jolloin siirtyi Kymin paperitehtaalle.

MARTTI ESKOLA

rotatiokoneen etumies Voikan paperitehtaalta tulee 1. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 12. 3. 1899. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920 Voikan paperitehtaalle, jossa hän on ollut suurimman osan palvelusajastaan.

ONNI OKKA

mallipuuseppä Kymin korjauspajalta tulee 17. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 27. 7. 1904. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1919 Kymin talliosastolle. Sieltä hän siirtyi noin vuoden kuluttua rakennusosastolle ja v. 1920 Kymin korjauspajalle työskennellen aluksi mallipuuseppän oppilaana ja vuodesta 1926 lähtien mallipuuseppänä. Hän on ollut metallityöväen ammattiosaston puheenjohtajana vv. 1951—1953 ja toiminut

Paul Karl Ojanen

korjauspajojen, voimalaitosten, rakennus- ja maatalousosastojen pääluottamusmiehenä vuodesta 1951 alkaen. Viimeksi mainittuun tehtävään hän on valmentautunut mm. Norjassa v. 1952 pidetyillä luottamusmieskursseilla. Yhtiön tuotantokomiteaan hän on kuulunut vuodesta 1956 lähtien. Tehtaan palokunnassa hän on ollut 16 vuoden ajan.

FANNY EMILIA MIKKANEN

siivooja Kymin talousosastolta tulee 17. 8. olleeksi yhtiön palveluksessa 40 vuotta. Hän on syntynyt Valkealassa 9. 9. 1901. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1920 siivoojaksi Kymin ulkotyöosastolle, josta v. 1938 siirtyi talousosastolle.

JULIUS OLIVER KAJANDER

koneenhoitaja Kymin paperitehtaalta tulee 25. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 25. 12. 1901. Yhtiön palvelukseen Kuusaan paperitehtaalle hän tuli v. 1919. Käytyään läpi kaikki paperityömiehen ammattivaiheet sekä Yankee-että Fourdrinier-puolella hänet nimitettiin koneenhoitajaksi v. 1947.

Martti Eskola

Onni Okka

Fanny Mikkonen

Oliver Kaander

Edvard Kauppi

Toivo Aunela

EDVARD KAUPPI

sukeltajan merkkimies Kymin rakennusosastolta tulee 5. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 11. 10. 1901. Yhtiöimme palvelukseen Voikan tehtaalle hän tuli v. 1918. Kymin rakennusosastolle hän siirtyi v. 1930.

TOIVO ALLAN AUNELA

autonkuljettaja kuljetusosastolta tulee 14. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 25. 12. 1895. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1912. Tällöin hän toimi aputyömiehenä rakennusosastolla, puiden hiojana puuhiomossa ja pakkaajana paperitehtaalla yhteensä noin kolmen vuoden ajan. V. 1923 hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen sekätöihin Kymin ulkutyöosastolle, josta hän siirtyi seuraavana vuonna puiden puhdistajaksi Kymin puuhiomoon ja sieltä viiden vuoden kuluttua takaisin ulkutyöosastolle. Oltuaan noin puolitoista vuotta Kymin höyryosastolla hiilenkäräjänä hän erosi v. 1935. Seuraavana vuonna hän palasi ulkutyöosastolle ja työskenteli siellä vuoteen 1937. Oltuaan n. 5 vuotta muualla hän tuli kuorma-

autonkuljettajaksi Kymin talousosastolle ja siirtyi v. 1951 vastaavaan toimeen kuljetusosastolle.

VILHO JOUTJÄRVI

kivisorvaaja hiomakivitehdas Sammosta tulee 20. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiöimme palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 8. 9. 1904 ja tullut jo 13-vuotiaana työhön Voikan ulkutyöosastolle. Työskenneltyään eri osastoilla hän siirtyi hiomakivitehdas Sampoa perustettaessa sen palvelukseen ollen mukana ensimmäisen kiven valusta lähtien. Sammon kvartsihiekan ottopaikalla Nilsiässä hän on toiminut kymmenenä kesänä etumiehenä. Kivisorvaajana hän on ollut vuodesta 1948 lähtien.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

SULO VENÄLÄINEN

viilaaja Voikan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 22. 6. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v.

1915 Kuusaan rakennusosastolle, josta siirtyi v. 1919 veturin lämmittäjäksi ja myöhemmin kuljettajaksi Voikan raitiotieosastolle. Oltuaan pikkuveturin kuljettajana vuoteen 1948 hän siirtyi viilaajaksi Voikan korjauspajalle. Hän on ottanut osaa myös julkiseen elämään. Erikoisesti seurakunta ja kirkolliset asiat ovat kiinnostaneet häntä. Hän on kuulunut mm. Kuusankosken kirkkovaikkuustoon 23 vuotta. Paikkakunnan musiikkielämässä hän on myös ollut mukana ja kuulunut mm. Kuusankosken Kirkkokuoroon ja Voikan Sekakuoroon 10 vuotta. Nykyisin hän hoitaa sivutoimenaan Voikan kirkon suntion tehtäviä.

FABIAN PILSARI

puiden purkaja Kymin selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 29. 6. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1927 ulkutyöosastolle. Kymin selluloosatehtaalle jälkivuolijaksi hän siirtyi v. 1938. Nykyisin hän työskentelee puiden purkajana.

VÄINÖ ARMAS VILEN

sorvaaja Voikan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 1. 7. Hän on syntynyt Val-

Vilho Joutjärvi

Sulo Venäläinen

Fabian Pilsari

Väinö Vilen

Kalle Andersson

Väinö Horsma

kealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1916 Voikan korjauspajalle sorvaajaksi, missä ammatissa hän on työskennellyt samalla osastolla lyhyttä väliaikaa lukuun ottamatta yhtäjaksoisesti yli 40 vuotta. Nuorempana hänen harrastuksiinsa kuului venemoottorien rakentelu. Nykyisin hänen vapaa-aikansa kuluu oman talon puutarhan hoidossa ja 'Ahdin' antimien narraamisessa.

YRJÖ BERNHARD HEIKKILÄ

tietyöntekijä asunto-osastolta täyttää 60 vuotta 5. 7. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiötä hän on palvellut yli 40 vuotta. Vuodesta 1952 lähtien hän on ollut asunto-osastolla.

KALLE ANDERSSON

kuormaaja Voikan ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 30. 7. Viittaamme lehtemme edelliseen numeroon.

VÄINÖ HORSMA

hiilenkuljetuslaitteen hoitaja Voikan höyryosastolta täyttää 60 vuotta 3. 8. Hän on syntynyt Sipolassa. Yhtiön palvelukseen Voikan ulkotyöosastolle

hän tuli v. 1934 ja siirtyi höyryosastolle v. 1937. Harrastuksista mainittakoon metsästys ja kalastus.

EINO WILLMAN

insinööri Kymin piirustuskonttorista täyttää 60 vuotta 7. 8. Hän on syntynyt Jyväskylässä. Ensimmäiset 17 ikävuottaan hän asui Hallassa ja oli siellä kesälomien aikana erilaisissa töissä. Yhtiön palvelukseen harjoittelijaksi Kymin sähköosastolle hän tuli v. 1919. Suoritettuaan insinööritutkinnon Tampereen Teknillisessä opistossa hän tuli v. 1925 takaisin Kymin sähköosastolle ja hoiti mm. paperikoneiden sähköistämistä ja Voikan turpiiniaseman asennustöitä. V. 1932 hän siirtyi Kymin piirustuskonttoriin. Ins. Willman on monitoiminen mies. Hänen lukuisista harrastuksistaan mainittakoon maanpuolustustyö, suunnistaminen ja urheilu. Nuorempana hän oli tunnettu pikajuoksija ja hänen nimisään oli monia piirimestaruuksia 400 metrin juoksussa ja viestissä. Nykyisin hän harrastaa innokkaasti keilailua. Hän on ansioitunut laulaja ja kuulunut Kuusankosken Mieslaulajiin. Hänen laaja hyönteiskokoelmansa on tunnettu luonnonystävien parissa. Tämän lisäksi hänellä on vanhojen rahojen kokoelma.

JOHANNA NIKULAINEN

siivooja Kymin paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 10. 8. Hän on syntynyt Elimäellä. Hän on työskennellyt Perheniemien ja Eerolan kartanoissa sekä yksityisten maatiloilla. V. 1942 hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin höyryosastolle ja työskenteli sen jälkeen Kuusaan paperitehtaalla ja puutarhassa. Kuusaan sahalle hän siirtyi v. 1943 ja työskenteli siellä vuoteen 1950, jolloin siirtyi Voikan ulkotyöosastolle muutamaksi kuukaudeksi ja sen jälkeen takaisin sahalle. Kymin rakennusosaston maalaimoon hän tuli v. 1956 ja siirtyi sieltä v. 1957 siivoojaksi kehysnaulaamoon.

EVERT RINNE

seppä Voikan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 24. 8. Hän on syntynyt Savitai-paleella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1925 Voikan rakennusosastolle, josta samana vuonna siirtyi karkaisijaksi Voikan korjauspajalle. Myöhemmin hänet nimitettiin sepäksi, missä ammatissa hän edelleen työskentelee. Hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa kuului nuorempana hiihto, josta runsas palkintokokoelma on todistuksena. Nykyisin hänen vapaa-aikansa kuluu oman talon puutarhan hoidossa.

Eino Willman

Evert Rinne

Carl-Johan Ahlbom

Veikko Vierros

Aarne Viherala

Sigurd Hannén

IDA MATILDA LEHTINEN

saunan kassanhoitaja Kymin talousosastolta täyttää 60 vuotta 12. 9. Hän on syntynyt Mouhijärvellä. Yhtiömme palveluksessa hän oli ensimmäisen kerran vv. 1928—1931 työskennellen tällöin puutarhassa ja selluloosatehtaalla. V. 1943 hän tuli talousosastolle konttorin siivoojaksi ja siirtyi v. 1949 nykyiseen tehtäväänsä Kuusaan saunan kassanhoitajaksi.

ESTERI LUPUNEN

valkopesulan pesijä Kymin talousosastolta täyttää 50 vuotta 24. 6. Hän on syntynyt Elimäellä. Yhtiön palveluksessa hän on ollut vuodesta 1942 lähtien ja työskennellyt tänä aikana eri tehdasosastoilla ja vuodesta 1948 lähtien talousosastolla.

VILHO KANSIKAS

merkkaaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 25. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1924 Kymin ulkotyöosastolle. V. 1927 hän tuli työhön Kymin paperitehtaan paperivarastolle, jossa hän on työskennellyt lähtevän tavarankäsittelemisen merkkaajana.

VIHTORI LILJANSALO

pulpperimies Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 12. 7. Hän on syntynyt Sippolassa. Yhtiön palvelukseen puutarhaan hän tuli v. 1938. Kymin paperitehtaalle nykyiseen työhönsä hän tuli v. 1955.

REINO ANTON SOHLMAN

viilaaja Voikan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 15. 7. Hän on syntynyt Kuhmoisissa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1935 Voikan paperitehtaalle. Työskenneltään eri osastoilla, mm. vv. 1945—1954 Voikan höyryosastolla, hän

siirtyi Voikan korjauspajalle viilaajaksi. Hänen vapaa-aikansa on kulunut oman talon rakennuspuuhissa ja puutarhan hoidossa.

CARL-JOHAN AHLBOM

lakiasianosaston päällikkö, varatuomari, täyttää 50 vuotta 16. 7. Hän on syntynyt Turussa, mutta asunut jo lapsesta pitäen eli vuodesta 1916 alkaen Kuusankoskella. Ylioppilaaksi hän tuli v. 1928 Porvoon lyseosta. Hän suoritti Helsingin yliopistossa ylemmän oikeustutkinnon v. 1937 ja oltuaan auskultanttina Turun ja Viipurin hovioikeuksissa sai varatuomarin arvonimen v. 1943.

Kymin Osakeyhtiön palvelukseen lakiasianosastolle hän tuli v. 1937 ja vuoden 1950 alusta hänet nimitettiin mainitun osaston päälliköksi, jota tehtävää hän edelleen hoitaa.

LAURI KOSKINEN

Minton-koneen käyttäjä Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Nastolassa. Yhtiön palvelukseen Eerolaan hän tuli v. 1925. Siellä hän toimi maidon kuljettajana noin kolmen vuoden ajan ja siirtyi sen jälkeen Kymin selluloosatehtaalle. Vuodesta 1934 lähtien hän on työskennellyt Minton-koneen käyttäjänä. Harrastuksista mainittakoon puutarhanhoito ja kalastus.

LAURI TOMMOLA

kuorimon etumies Voikan selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 10. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 Voikan uittosastolle. Sen jälkeen hän työskenteli eri osastoilla vuoteen 1934, jolloin hän siirtyi Voikan selluloosatehtaalle, missä on lyhyitä Kymin ja Voikan rakennus-

osastoilla sekä Kuusaan voimalaitoksella oloaikoja lukuun ottamatta työskennellyt. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1946 lähtien. Vapaa-aikojen harrastuksista oli nuorempana etusijalla urheilu.

VEIKKO VIERROS

I-lämmittäjä Voikan höyryosastolta täyttää 50 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1927 Voikan rakennusosastolle. Käytyään vv. 1928—1930 Lepaan puutarhakoulun hän työskenteli Aholan puutarhakoulussa. Asevelvollisuuden suorittuaan hän tuli v. 1932 lämmittäjäksi Voikan höyryosastolle toimien vuodesta 1946 lähtien I-lämmittäjänä. Molemissa sodissamme hän palveli ilmatorjuntajoukoissa ollen sodan viimeisenä vuonna it.patterin vääpelinä. Ammattiyhdistystoiminnassa hän on ollut aktiivisesti mukana. Harrastuksista mainittakoon kirjallisuus ja retkeily.

HELMI SORMUNEN

järjestäjän apulainen Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 19. 8. Hän on syntynyt Lappeenrannassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1928 puutarhaan, josta samana vuonna siirtyi Kymin paperitehtaalle. Hän on työskennellyt paperisaliissa erilaisissa tehtävissä. Nykyisessä työssään hän on ollut vuodesta 1953 lähtien. Hän on kuulunut Sekakuoro Kaikuun kolmen vuosikymmenen ajan.

AARNE VIHERSALO

sorvaaja Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 25. 8. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 Kymin höyryosastolle, josta seuraavana vuonna siirtyi Kymin kor-

Katri Heinikainen

Vilho Vauhkonen

Sulo Hacklin

jauspajalle. Kirjallisuus ja kuorolaulu ovat hänen vapaa-ajan harrastuksiaan. Hän kuuluu Kuusankosken Työväen Laulajiin ja on osallistunut sen toimintaan kuoron perustamisesta saakka.

SIGURD WILLIAM HANNÉN

rehtori täyttää 50 vuotta 1. 9. Hän on syntynyt Kurkijoella. Koulunkäyntinsä hän suoritti Porvoon lyseossa ja ruotsalaisessa normaalilyseossa, josta tuli ylioppilaaksi v. 1930. Hän opiskeli Helsingin yliopistossa pääaineinaan biologia ja maantiede ja suoritti fil. kand. tutkinnon v. 1937. Sen jälkeen vv. 1938—1941 hän toimi lehtorina Tampereen ruotsalaisessa yhteiskoulussa ja vv. 1941—1942 Nikkilän ruotsalaisessa yhteiskoulussa. Yhtiön palvelukseen ruotsalaisen yhteiskoulun rehtoriksi hän tuli v. 1945. Puutarhanhoito, huonekasvien viljely ja mehiläisten hoito kuuluvat hänen harrastuksiinsa. Hän on opiskellut huilun soittoa Helsingin kansankonservatoriossa ja kuului jo koulupoikana oppilasorkestereihin sekä opiskeluaikanaan Uudenmaan osakunnan orkesteriin. Heti Kuusankoskelle muutettuaan hän liittyi Kuusankosken Orkesteriin ja on ollut sen innokkaana jäsenenä siitä lähtien. Kouvolan Musiikkikoulussa hän on toiminut huilunsoiton opettajana vuodesta 1952 lähtien.

KATRI JOHANNA HEINIKAINEN

halonpurkaja Kymin ulkotyöosastolta täyttää 50 vuotta 1. 9. Hän on syntynyt Iisalmella, josta hän 15-vuotiaana muutti Kuusankoskelle. Vuonna 1928 hän tuli yhtiön palvelukseen pariksi kuukaudeksi massankärrääjäksi Kymin paperitehtaalle. Vv. 1933—1936 hän toimi tilapäisenä nostotyöntekijänä Kymin ulkotyöosastolla ja vv. 1936—1939 liimankeittäjänä Kymin paperitehtaalla. V. 1945 hän tuli Kymin

ulkotyöosastolle halonpurkajaksi, jossa työssä hän on siitä lähtien ollut vuoden poissaoloa lukuun ottamatta.

VILHO VAUHKONEN

etumies Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 3. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 Kymin ulkotyöosastolle, josta hän seuraavana vuonna siirtyi Kymin korjauspajalle kuparisepän oppilaaksi. Vuonna 1959 hänet nimitettiin kuparipajan etumieheksi.

SULO HACKLIN

jiysijä Voikan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 19. 9. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1927 Voikan ulkotyöosastolle ja työskenteli sen jälkeen eri osastoilla vuoteen 1937. Uudelleen hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1946 Voikan korjauspajalle viilaajan oppilaaksi. Käytyään välillä työkaluviilaajan kurssin Helsingin Westendin invalidien ammattioppilaitoksessa hän tuli jiysijäksi samalle osastolle. Hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa on kuulunut oman talon rakentaminen ja nyttemmin askartelu puutöiden parissa sekä puutarhan hoito.

METSÄOSASTO

EINO KUSTAA TAMMINEN

metsätyönjohtaja Asikkalan Iso-Äiniöltä täyttää 60 vuotta 15. 7. Hän on syntynyt Padasjoella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1943. Koko palvelusajansa hän on asunut yhtiön omistamalla Metsä-Inkilän tilalla. Hänen tehtävänä on ollut hakkuu- ja ajotöiden valvonta yhtiön omistamisessa sekä osto- metsissä ja metsänhoidollisten töiden valvonta. Hänet tunnetaan erittäin innokkana riistanhoitomiehenä. Hän on

saavuttanut esimiestensä ja alaistensa täyden luottamuksen rehellisellä ja tarmokkaalla toiminnallaan.

VÄINÖ NIEMI

työnjohtaja täyttää 60 vuotta 17. 8. Hän on syntynyt Haminassa ja tullut metsäosaston palvelukseen Kymen hoitoalueeseen 1. 11. 1929 toimipaikkanaan Kuusankoski. Sitä ennen hän palveli vuodesta 1923 lähtien silloisessa Kotkan Tukinostoyhtymässä. Työnjohtaja Niemi on pitkänä palvelusajanaan saanut laajan kokemuksen metsäalalla. Hänen tehtäviinsä on etupäässä kuulunut metsän osto ja ostometsissä tapahtuva toiminta, mutta hän on sen ohella työskennellyt yhtiön omien metsien hyväksi lähinnä tehtaamme ympäristössä valvoen niissä tapahtuvia leimuksia, hakkuita ja metsänparannustöitä. Hänen harrastuksiinsa vapaa-aikoina kuuluu ennen kaikkea kuorotoiminta. Hän on kuulunut mm. Kuusankosken Mieslaulajiin sen perustamisesta saakka.

SULO OTTO VIRTANEN

piirityönjohtaja Suonenjoelta täyttää 60 vuotta 25. 8. Hän on tullut yhtiön palvelukseen v. 1915. Metsäteknikkokoulutuksen hän sai Nikkarilan metsäkoulussa, josta hän sai päästötodistuksen v. 1923. Sen jälkeen hän tuli piirityönjohtajaksi Savon hoitoalueeseen Suonenjoelle. Pitkänä palvelusajanaan hän on johtanut yhtiön omien metsien hankintaa ja hoitotöitä sekä yksityismetsistä hankittavien puiden osto- ja ulosottotehtäviä. Kauniit taimistot yhtiön metsissä Suonenjoen piirissä kertovat hänen työnsä tuloksista. Tunnollisena ja taitavana ammattimiehenä hän on saavuttanut esimiestensä, alaistensa ja metsänomistajien luottamuksen. Erikoisharrastuksista mainittakoon riistanhoito, metsästys ja kalastus.

Sulo Virtanen

Niilo Stylman

Pekka Matilainen

TOIVO HAAJA

piirityönjohtaja Sulkavan Pajupellosta täyttää 60 vuotta 10. 9. Hän on syntynyt Viipurissa ja valmistunut metsätekniikoksi Nikkarilan metsäkoulusta v. 1920. Koulunsa päätettyään hän meni Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n palvelukseen Simpeleelle ja siirtyi sieltä v. 1922 Y. Tapiovaaran Metsätoimistoon, josta kuitenkin v. 1925 palasi takaisin Yhtyneet Paperitehtaat Oy:öön. Vuonna 1928 hän tuli yhtiöme palvelukseen piirityönjohtajaksi Saimaan hoitoalueen Iitlahden piiriin. Piirityönjohtaja Haaja on toiminut samalla paikalla jo yli 30 vuoden ajan ja innokkaana hoitomiehenä ovat erikoisesti yhtiön omat metsät olleet lähellä hänen sydäntään. Niinpä hän on vaivojaan säästämättä suorittanut merkittävää työtä, josta tänä päivänä on kauniita tuloksia nähtävänä. Paikkakunnan metsänomistajiin ja muuhun asujamistoon hän on rakentanut hyvät ja luottamukselliset suhteet. Myös metsätyöväestön, lähimpien alaistensa ja esimiestensä taholta hän nauttii jakamatonta arvontoa ja luottamusta. Nuorempana hän oli innokas metsämies ja riistanhoitaja, mutta vanhemmiten on riistanhoito astunut yhä enemmän etualalle mieliharrastuksena.

NIILLO STYLMAN

metsätyönjohtaja Sysmän Valittulasta täyttää 60 vuotta 20. 9. Hän on syntynyt Hartolassa. Työskenneltyään aluksi metsänarviointiryhmässä Hartolassa Koskipään tilojen Kymin Osakeyhtiölle siirtymisen yhteydessä hän siirtyi v. 1923 vakinaisesti yhtiön palvelukseen metsänvartijaksi. Vuodesta 1930 alkaen hän on toiminut vanhempana työnjohtajana Päijänteen hoitoalueessa, nykyisin Hartolan piirissä. Sitkeänä ja uutte-

rana hän on tarkoin perehtynyt toimi-alueensa metsiin ja lukuisat ovat ne kaupat, joiden ulosoton hän on hoitanut uittoväylien varsille. Hänet tunnetaan myös hyvänä uittomiehenä, joka tarkoin tuntee paikalliset uittoväylät ja joka on joutunut seuraamaan uiton kehitystä vanhan ajan ponttuukuormista nykyajan autonippuihin saakka. Vapaa-aikansa hän on omistanut lähinnä pienen maapalstansa hoitamiseen.

HILKKA SEPPÄNEN

kassanhoitaja Itäisessä piirikuntakonttorissa Kuopiossa täyttää 50 vuotta 27. 6. Hän on syntynyt Kuopiossa, missä hän on käynyt keskikoulun ja Kuopion kauppaopiston. Konttoristiksi Itäiseen piirikuntakonttoriin rouva Seppänen tuli v. 1939 ja kassanhoitajan tehtäviä hän on hoitanut 1. 6. 1943 lähtien. Olemukseltaan rauhallisena ja iloisena hän on tunnollisesti hoitanut vaativia tehtäviä.

LEMPI OLLILA

konttoristi lisvedeltä täyttää 50 vuotta 29. 6. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1938 lisvedelle Kymin sahan konttoristiksi. Sahan lopetettua toimintansa v. 1951 hän siirtyi Rautalammin hoitopiiriin konttoristiksi.

PEKKA MATILAINEN

metsätyönjohtaja Vesannon Tiitilänkylästä täyttää 50 vuotta 3. 7. Hän on syntynyt Karttulassa ja tullut yhtiön palvelukseen metsätyömieheksi v. 1928. Vuodesta 1948 lähtien hän on toiminut metsätyönjohtajana Savon hoitoalueessa

Vesannon piirissä. Hänet tunnetaan maltillisena ja tunnollisena työnjohtajana, joka on saanut osakseen esimiestensä ja alaistensa luottamuksen. Erikoisharrastuksista mainittakoon metsästäys, kalastus ja eräretkeily.

ARVO KAKKO

työnjohtaja Mäntyharjusta täyttää 50 vuotta 10. 7. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tullut yhtiöme palvelukseen nuoremmaksi työnjohtajaksi 1. 8. 1933 Kymen hoitoalueen Mäntyharjun piiriin, missä toimii edelleenkin työskenneltyään sitä ennen yhtiössämme metsätyömiehenä. Työnjohtaja Kakko on useana vaalikautena kuulunut kotipitäjänsä kunnanvaltuustoon sekä toiminut mm. kunnanhallituksen varapuheenjohtajana monen vuoden ajan. Hän osallistui molempiin sotiimme haavoittuen vaikeasti. Hänet palkittiin usealla kunniamerkillä.

MATTI TERVANIEMI

piiriesimies Mikkelistä täyttää 50 vuotta 30. 7. Hän on syntynyt Kajaanissa. Käytyään kansakoulun hän meni metsäharjoittelijaksi Kajaani Osakeyhtiöön. Rovaniemen metsäkoulun hän kävi vv. 1935—37. Metsäkoulusta päästyään hän palveli Kainuun Metsänhoitolautakunnan palveluksessa metsätalousneuvojana vv. 1937—1945, jonka jälkeen hän oli Vapossa piiriesimiehenä vv. 1946—1949. Viimeksi mainittuna vuonna hän tuli Kymin Osakeyhtiön metsäosaston palvelukseen piiriesimieheksi Paltamon hoitopiiriin. Vuonna 1957 hän siirtyi Savon hoitoalueen Rautalammin hoitopiiriin piiriesimieheksi ja 1. 6. 1960 Päijänteen hoitoalueen Mikkelin hoitopiiriin piiriesimieheksi.

Arvo Kakko

Matti Tervaniemi

Voitto Hokkanen

Piiriesimies Tervaniemi tunnetaan alaisensa ja esimiestensä keskuudessa taitavana metsäammattimiehenä. Hänellä on ollut lukuisia luottamustoimia työnsä ulkopuolella. Hän on toiminut mm. Suomenjoella PYP:n konttorin valvojana. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

LAURI IKONEN

metsätyönjohtaja Pyhäselän Hammaslahdesta täyttää 50 vuotta 16. 9. Metsäisessä Ilomantsin pitäjässä syntyneenä hän antautui jo nuorena metsäalalle. Toimittuaan aluksi erilaisissa työnjohtotehtävissä eri yhtiöissä hän tuli yhtiöme palvelukseen vanhemmaksi metsätyönjohtajaksi 1. 10. 1945 aluksi Koveron ja sittemmin Kiihtelysvaaran piiriin Hammaslahteen. Erinomaisella tarmolla ja antaumuksella hän on hoitanut tehtävänsä valvomillaan työmailla. Oikeudenmukaisella ja asiallisella työntekijäin kohtelulla hän on saavuttanut heidän luottamuksensa. Metsätyönjohtaja Ikonen osallistui talvi- ja jatkosotiin kersanttina toimien joukkueen varajohtajana ja johtajana. Osoittamastaan sotilaskuntoisuudesta hänelle on myönnetty VM 1 ja VM 2.

VOITTO HERMAN HOKKANEN

työnjohtaja Pyrkönmäeltä täyttää 50 vuotta 20. 9. Hän on syntynyt Pyrkönmäellä pienviljelijän poikana. Oltuaan Keskusmetsäseura Tapion palveluksessa vv. 1936—1940, Rautatiehallituksen puutavaratoimiston palveluksessa vv. 1940—1941 ja Osuuspuun palveluksessa vv. 1945—1946 hän tuli 1. 1. 1947 yhtiöme palvelukseen metsätyönjohtajaksi Keski-Suomen hoitoalueen Saarjärven piiriin. Työnsä ohella hän on ottanut osaa myös yhteiskunnallisiin toimiin kuuluen mm. kansakoulun johtokuntaan ja säästöpankin isännistöön. Hänet tunnetaan tasapuolisena ja oikeudenmukaisena miehenä ja hän on saanut osakseen esimiestensä ja alaisensa täyden luottamuksen.

JUANTEHDAS

AILI HÄRKÖNEN

lähettäjä täyttää 60 vuotta 23. 7. Hän on syntynyt Juankoskella. Yhtiön palvelukseen puuhiomoon hän tuli v. 1919 ja siirtyi nykyiseen toimeensa kartonki-

tehtaalte lähettäjäksi v. 1925. Vapaa-aikoinaan hän on ottanut osaa kuorolaulutoimintaan.

ROLF CHYDENIUS

konttoripäällikkö täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Helsingissä. Suoritettuaan ylioppilastutkinnon Turun ruotsalaisessa lyseossa v. 1929 hän valmistui dipl. ekonomiksi Turun Akatemian kauppakorkeakoulusta v. 1931. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1930 Voikan tehtaan konttoriin, missä hän toimi vuoteen 1941, jolloin siirtyi Kissakosken tehtaan kassanhoitajaksi. V. 1945 hän tuli Juantehtaan ostopäälliköksi ja nimitettiin v. 1958 konttoripäälliköksi.

Konttoripäällikkö Rolf Chydenius on ollut ja on edelleen mukana eri järjestöjen ja laitosten toiminnassa. Hän kuuluu Juankosken Säästöpankin hallitukseen ja on ollut sen puheenjohtajana vuodesta 1958 lähtien. Sen lisäksi hän on toiminut mm. Juankosken Yhteiskoulun, Juankosken Kuohun ja SPR:n Juankosken osaston tilintarkastajana. Kuorotoimintaan hän on innolla osallistunut. Hän on kuulunut Voikan Sekakuoroon, Kuusankosken Mieslaulaajiin, Juankosken Sekakuoroon ja on

Rolf Chydenius

Veikko Takkinen

Viljo Tirkkonen

Juho Tanner

Väinö Granlund

Jalmari Seppälä

Juankosken Mieslaulajien perustajajäsen. Suojeluskuntajärjestöön hän kuului vuodesta 1924 sen lakkauttamiseen saakka. Juankosken seudun reserviupseerikerhon sihteerinä hän on toiminut sen perustamisesta vuodesta 1954 lähtien. Sodan aikana hän toimi joukkueen johtajana ja lähettiupseerina. Hän on sotilasarvoltaan yliluutnantti. Sotilaallisista ansioistaan hänelle on myönnetty VR 4 ja VM 2. Erikoisharrastuksista mainittakoon filatelio ja tennis.

VEIKKO TAKKINEN

kokoojakoneen hoitaja täyttää 50 vuotta 2. 7. Hän on syntynyt Juankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1925. Pitkänä palvelusaikanaan hän on suurimmaksi osaksi työskennellyt puuhio-mossa hiojana. Hän kuuluu Juankosken kirkkokuoroon. Oman kodin rakentamisessa ja moninaisissa siihen liittyvissä töissä kuluvat hänen vapaa-aikansa.

HILKKA KORHONEN

kirjuri täyttää 50 vuotta 17. 7. Hän on syntynyt Nilsissä. Yhtiön palvelukseen

hän tuli v. 1928 kartonkitehtaan ja puuhiomon laboratorioon laborantiksi. Nykyisin hän toimii samojen osastojen kirjurina.

VILJO TIRKKONEN

autonkuljettaja täyttää 50 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Kaavilla. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1925 maatalousosastolle. Vv. 1934—1946 hän oli henkilö- ja kuorma-auton kuljettajana yksityisillä liikennöitsijöillä ja tuli takaisin yhtiön palvelukseen v. 1946 autonkuljettajaksi. Nuorempana Tirkkonen on jonkin verran harrastanut hiihtoa, mutta nykyisin hän puuhailee vapaa-aikanaan omakotitalonsa parissa.

HULDA LESKINEN

kimpien särmääjä täyttää 50 vuotta 19. 8. Hän on syntynyt Muuruvedellä. Vuodesta 1929 alkaen hän on ollut useaan otteeseen tehtaan palveluksessa, viimeksi hän tuli v. 1959 sahalle, missä edelleen työskentelee.

HÖGFORSIN TEHTAAT

JUHO TANNER

aputyöntekijä lähettämöstä täyttää 60 vuotta 28. 7. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1914. Hän toimi konepajalla useissa eri tehtävissä kunnes siirtyi lähettämöön pakkaajaksi ja myöhemmin aputyöntekijäksi. Palokuntatyö on aina ollut lähellä hänen sydäntään. Hän on tehtaan palokunnan perustajajäsen.

VÄINÖ GRANLUND

hiekkakuopan hoitaja täyttää 60 vuotta 10. 8. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen Rautamäen tilalle hän tuli v. 1917 toimien erilaisissa maataloustöissä. V. 1945 hän siirtyi Kovelon hiekkakuopan hoitajaksi.

JALMARI SEPPÄLÄ

asentaja Heinolan tehtaalta täyttää 50 vuotta 6. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Ennen Heinolan tehtaalle tuloaan hän palveli yhtiötä Kymintehdään eri osastoilla yli 20 vuotta. V. 1957 hän tuli Heinolan tehtaan työkaluosastolle asentajaksi ja siirtyi sieltä v. 1959 liesiosastolle.

Oiva Salmijärvi

Sylvi Rosenberg

Toivo Paappanen

Toivo Flinkman

Urho Lepikkö

Olavi Eloharju

OIVA SALMIJÄRVI

sähköasentaja sähköosastolta täyttää 50 vuotta 9. 7. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926. Hän on toiminut sähköosastolla yli 30 vuotta.

SYLVI ROSENBERG

poraaja Lahden tehtaalta täyttää 50 vuotta 10. 8. Hän on syntynyt Suistamolla. Yhtiön palvelukseen nykyiseen tehtävänsä hän tuli v. 1956.

TOIVO PAAPPANEN

hitsaaja hitsaamosta täyttää 50 vuotta 16. 7. Hän on syntynyt Sipoossa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1923. Hän toimi aluksi kattilaosastolla, mutta siirtyi sotien jälkeen hitsaamoon.

TOIVO FLINKMAN

työkaluviilaaja Lahden tehtaalta täyttää 50 vuotta 17. 8. Hän on syntynyt Korpilahdella. Yhtiön palvelukseen työkaluviilaajaksi hän tuli v. 1955.

Urho Andersson

URHO LEPIKKÖ

vuorotyönjohtaja emalilaitokselta täyttää 50 vuotta 17. 8. Hän on syntynyt Tampereella. Ylioppilastutkinnon hän suoritti Tampereen klassillisessa lyseossa v. 1929 jatkaen opiskeluaan kadettikoulussa, josta valmistui v. 1932. Sotakorkeakoulun hän suoritti v. 1939. Sodan aikana hän palveli tykistössä yleisten majuriksi. V. 1944 hän erosi puolustusvoimain palveluksessa ja tuli Högforsin tehtaan konepajakoulun rehtoriksi v. 1945. Tästä toimesta hän erosi v. 1947 siirtyen työhön Helsinkiin. V. 1954 hän palasi takaisin yhtiön palvelukseen emalilaitokselle, missä hän nykyisin toimii vuorotyönjohtajana.

OLAVI ELOHARJU

senkkamuurari valimosta täyttää 50 vuotta 19. 8. Hän on syntynyt Pusulassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1937. Hän on työskennellyt kaavaajana sekä liesi-, rakennus- ja emaliosastoilla. V. 1958 hän siirtyi valimon rautasulattoon, missä hoitaa raudankuljetustenkorjauksien korjaukset ja muuraustyöt.

Lauri Kolsi

HALLAN TEHTAAT

KSENJA VIEHTO

vartija täyttää 60 vuotta 24. 7. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1930 sahalle sekatoihin. Työskenneltyään lautatarhalla proomujen pumppaajana hän siirtyi v. 1951 vartijaksi.

HUGO FELIKS ROPONEN

sahaaja täyttää 60 vuotta 29. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1936 rakennusosastolle. Oltuaan välillä noin vuoden verran poissa yhtiöstä hän tuli takaisin v. 1939 rakennusosastolle ja siirtyi v. 1941 sahalle, missä edelleenkin työskentelee.

URHO ILMARI ANDERSSON

vartija täyttää 60 vuotta 6. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1927 lautatarhalle taaplaajaksi. V. 1947 hän siirtyi puusepänverstaalle ja sieltä v. 1954 siltavartijaksi.

ARVID TUOMINEN

vartija täyttää 60 vuotta 19. 8. Hän on syntynyt Iitissä. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1928 tukkiosastolle. Oltuaan välillä pari vuotta pois yhtiöstä hän tuli uudelleen v. 1942, mistä lähtien hän on työskennellyt sahalla ja vuodesta 1954 vartijana.

ARVI VLADIMIR HJELT

höylääjä täyttää 50 vuotta 3. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen

seen lautatarhalle hän tuli v. 1927. Oltuaan muutaman vuoden pois yhtiöstä hän tuli takaisin v. 1933 ulkotyöosastolle ja siirtyi v. 1937 nykyiseen työpaikkaansa höylämölle.

LAURI KOLSI

kuormaaja täyttää 50 vuotta 12. 7. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1929 lautatarhalle. Oltuaan useaan otteeseen poissa yhtiöstä hän on vuodesta 1948 lähtien työskennellyt yhtäjaksoisesti ensin lautatarhalla ja vuodesta 1956 lähtien sahalla kuormaajana.

LYYLI GRÖN

siivooja täyttää 50 vuotta 11. 8. Hän on syntynyt Hartolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1939 ulkotyöosastolle. Oltuaan välillä poissa yhtiöstä

hän on työskennellyt vuoroin sahalla ja ulkotyöosastolla. Vuodesta 1954 lähtien hän on ollut jatkuvasti ulkotyöosaston kirjoissa.

SULO EDVARD AHOLA

apusärmääjä täyttää 50 vuotta 10. 9. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen lautatarhalle merkkipojaksi hän tuli v. 1925. Lyhyitä poissaoloja lukuun ottamatta hän on työskennellyt sahalla ja lautatarhalla, vuodesta 1954 lähtien yhtäjaksoisesti sahalla.

HUGO ALFRED HEINEMAN

tasaaja täyttää 50 vuotta 12. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli Hovinsaaren sahalle leikkaajaksi v. 1936. Hallan sahalle hän siirtyi v. 1938. Oltuaan muutaman

vuoden välillä pois yhtiöstä hän tuli takaisin v. 1947 ja on työskennellyt siitä lähtien yhtäjaksoisesti sahalla.

KAARLO OLAVI TUDERUS

tukkityöntekijä täyttää 50 vuotta 14. 9. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen tukkiosastolle hän tuli v. 1928. Oltuaan useaan otteeseen välillä poissa yhtiöstä hän on vuodesta 1943 lähtien työskennellyt yhtäjaksoisesti lautatarhalla ja vuodesta 1958 lähtien tukkiosastolla.

AILI KANKAANPÄÄ

siivooja täyttää 50 vuotta 27. 9. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 selluloosatehtaal- le. Oltuaan poissa yhtiöstä n. 3 vuotta hän tuli takaisin v. 1934 ulkotyöosastolle, missä hän edelleen työskentelee.

Manan majoille

Maaliskuun 19 päivänä kuoli Kuusankoskella pitkällisen sairauden kärsittyään mittarien korjaaja Svante Olavi Lehtinen mittarikorjaamolta. Hän oli syntynyt Kuusankoskella 18. 7. 1922. Yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle hän tuli v. 1941. Sieltä hän siirtyi mittarikorjaamolle. Hän oli luonteeltaan hiljainen ja tunnollinen ja suoritti tehtävänsä ammattitaidolla. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja poika.

Maaliskuun 29 päivänä kuoli Kuusankoskella purkaja Onni Paavali Ukkola Kymin ulkotyöosastolta Kymin

selluloosavarastolla sattuneen tapaturman uhrina. Hän oli syntynyt Valkealassa 20. 8. 1926 ja tullut yhtiön palvelukseen purkajaksi ulkotyöosastolle v. 1951. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja kaksi lasta.

Huhtikuun 24 päivänä kuoli Kuusankoskella voitelija Eino Selim Rainio Kymin paperitehtaalta. Hän oli syntynyt Iitissä 14. 1. 1914. Yhtiön palvelukseen Kymin ulkotyöosastolle hän tuli v. 1929. Kymin paperitehtaan hollanteriosastolle hän siirtyi v. 1937 ja työskenteli voitelijana vuodesta 1940

lähtien. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja poika.

Huhtikuun 24 päivänä kuoli Kuusankoskella autoasentaja Pentti Olavi Manni kuljetusosastolta. Hän oli syntynyt 12. 12. 1926 Helsingissä. Vuosina 1942 ja 1943 hän työskenteli muutamia kuukausia Kuusaan voimalaitoksella ja Kymin korjauspajalla. Vuonna 1951 hän tuli kuljetusosastolle, jossa hän toimi autonapumiehenä, autonkuljettajana ja vuodesta 1957 alkaen autonasentajana. Iloisen, vaatimattoman ja eteenpäin pyrkivän luonteensa ansiosta hän oli osastollaan hyvin pidetty. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja lapset.

Svante Lehtinen

Eino Rainio

Pentti Manni

Kesäajan sairauksista

Happovaivat

ovat loma-aikoina yleisiä. Usein kuulee valitettavan, että suuhun nousee karvasta vettä. Tämä johtuu liikahappoisuudesta ja sen syynä on vatsan ja ruokatorven kivulias kouristus. Mahahapon määrään vaikuttavat suuresti nautitut ruoka-aineet. Niitä lisäävät mm. paistetut ja voimakkaasti maustetut ruoat, tupakka, kahvi, olut ja alkoholijuomat sekä tietenkin itsestään happamat aineet, kuten piimä, etikka, viinimarjat, puolukat, appelsiinit yms. Vähähappoiselle voidaan edellä mainittuja aineita varovasti käyttäen suositella. Usein joudutaan heidän aterioihinsa suorastaan lisäämään sitruunahappoa, suolahappoa, pepsiiniä tms.

Happovikaiselle on levon ja rauhallisen mielialan säilyttäminen tärkeintä. Yölevon pituudesta ei saisi tinkiä vähääkään. Edullista on syödä useita pieniä aterioita pitkin päivää. Liikahappoinen voi hyvin korvata aterian maito- tai kermalasillisellakin.

Ripuli ja ruokamyrkytys

ovat aivan erityisesti kesän sairauksia, koska ns. likabakteerit tällöin voimakkaasti lisääntyvät. Kärpäset kuljettavat niitä lakkaamatta elintarvikkeisiin suoraan likavesistä, ruoanjätteistä ja käymälöiden alta. Säästyään tältäkin harmilta, jos kesämökillä on käytettävissä hyvä kellari ja puhdas juomavesi sekä hävitetään kaikki jätteet huolellisesti ja ne peitetään maalla tai kalkilla. Nopeasti pilaantuvat ruoka-aineet, kuten maito, liha, kala, kermakakut yms. tulisi hetimiten käyttää. Sairausten oireina ovat tavallisimmin päänsärky, ripuli, kuume, oksentelu sekä yleinen heikkouden tunne. Vanhemmille tauti on useimmiten vaaraton ja pian ohimenevä, mutta vauvaikäisille vakava — etenkin

ripulimuodossaan. Lääkärin apu on tällöin välttämätön. Erityisen vaarallista on käyttää vanhoja säilykkeitä. Jos niitä avattaessa tuntuu vähänkin epäilyttävää hajua tai makua, on ne heti hyljättävä pois käytöstä.

Ihosairaudet

ovat kesällä tavallisia. Näistä mainittakoon etenkin jalkasilsa, joka on ihon sienitauti. Kuumassa jalkineessa jalka hikoilee ja hautuu. Iho turpoaa, varpaanvälit kutisevat, tulevat haavaumille ja vähitellen hiivasienet leviävät muuallekin jalkojen ihoon. Eräänlaisena allergisena ilmiönä silsa voi esiintyä samanaikaisesti myöskin sormien ihosta. Pitääksemme jalkamme terveisinä on niidenkin saatava kesälomaa: runsaasti aurinkoa, pesua ja ilmaa. Sandaalit kesäkenkinä ja kävely paljasjaloin loma-aikoina ovat jalkojen parasta terveydenhoitoa. Jalat kantavat meidät melkein kehdestä hautaan. Kannattaa pitää uskolliset apulaisemme terveisinä.

Auringonkylpyjen kohtuullinen ottaminen, uinti sekä ihon tuulettaminen väljissä vaatteissa lienevät itsestään selviä asioita meille kaikille. Syytä on kuitenkin suojata pää paahavalta auringonpaisteelta.

Kyykäärmeen purema

on lapsille vaarallinen, aikuisille ei. Se vaatii nopeita toimenpiteitä. Puremakohdan yläpuolelle on asetettava verrattain kireä side myrkyn leviämisen hidastamiseksi. Sidettä on höllennettävä viimeistään puolen tunnin välein. Potilaan on oltava levossa ja tärkeää on saada lääkäri paikalle antamaan vasta-aineseurumia. Myrkyn puristaminen ja imeminen auttavat tuskin lainkaan.

Marja- ja sienimyrkytyksiä

sattuu harvemmin ja ne kuuluvat vaarallisuutensa vuoksi lääkärin

hoitoon. Ensiapuna tulisi koettaa saada potilas oksentamaan pois mahdollisimman paljon syömiään myrkyllisiä aineita.

Heinönuha

on monelle varsin tuttu ja vaikeasti hoidettava allerginen sairaus, joka aiheutuu eräiden heinäkavien siitepölystä. Onneksi tämä kasvien kukinta-aika kestää vain viikon pari. Nenän ja silmien turvotusta voidaan lievittää erilaisilla tipoiilla ja salvoilla; aivastelua sisäisillä lääkkeillä.

Lavantauti ja pikkulavantauti

Kesätauteihin kuuluvat myöskin lavantauti ja pikkulavantauti, joiden aiheuttajat pystyvät elämään ja lisääntymään lämpöisissä pintavesissä, usein myös maidossa ja kasviksissa, jotka ovat sairaan henkilön käsittelystä saastuneet. Näiden hoito kuuluu sairaaloille.

Heisimadot

Vielä haluaisin mainita eräästä kesällä leviävästä sairaudesta, jonka aiheuttavat suolistomadot. N. 20 % suomalaisista elättää jatkuvasti leveää heisimatoa loisenaan suolistossaan. Tämä on varsin vähän imarteleva kunnia kansallemme. Tartunta tapahtuu melkein yksinomaan raa'an kalan välityksellä, jossa madon toukat elävät ja siirtyvät kalaa syödessä ihmiseen jatkaen suolistossa kehittymistään heisimadoksi. Ulostoiden mukana joutuu madonmunia jälleen vesistöihin, sieltä kaloihin ja kalojen mukana jälleen ihmisen elimistöön. Näin kiertokulku jatkuu loputtomiin, ellei sitä tehokkaasti katkaista. Tämän voi parhaiten tehdä pidättäytymällä syömästä huonosti suolattua järvikalaa tai sen mätiä sekä estämällä ulostoiden pääsy vesistöihin. Mato on tietenkin häädettävä elimistöstä pois sopivilla lääkkeillä. Tämä on lasten ja vanhusten kohdalla suoritettava sairaalahoitoa. Tehtaan lääkäri

